

L'ET

REVISTA DE LLETRES

TARDOR / 2007 / NÚM. 46 / 1€

DOSSIER: FRANKFURT 2007: EL
GRAN APARADOR DE LA NOSTRA
LITERATURA

ENTREVISTES:
JOAN OLIVARES
JOHN BANVILLE

PERFIL:
HERBIE BRENNAN

REPORTATGES:
'EL CARRERÓ DELS MIRACLES'
'SEBASTIAN DARKE, PRÍncep
DELS BUFONS'

AVANÇAMENT:
'EM DIC VERMELL'

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

PROHIBIM ELS LLIBRES

EMPAR MOLINER

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

HERBIE BRENNAN

BENJAMÍ RAMON

6

FLAIXOS

9

UPDIKE PREN EL POLS A LA SOCIEDAT NORD-AMERICANA AMB *TERRORISTA*

CAROL BORRÀS

10 ENTREVISTA

JOAN OLIVARES

LAURA IBÁÑEZ

12 AVANÇAMENT

EM DIC VERMELL

13 QÜESTIONARI

JOHN BANVILLE

IGNASI FRANCH

FRANKFURT 2007:

EL GRAN APARADOR
DE LA NOSTRA LITERATURA

15

FRANKFURT I LA TRADICIÓ
LITERÀRIA CATALANA

PERE CALONGE

16

DE LA PLAÇA DEL DIAMANT
AL CONGO

ESTER PINTER

19 REPORTATGE

LA VIDA CONTINUA

LOURDES TOLEDO

20 REPORTATGE

UN PONT SOBRE EL BÒSFOR

ALÍCIA TOLEDO

21 REPORTATGE

UN LLIBRE BUFÓ COM CAP ALTRE

MARTA ESTRELLES

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

«LLEGIR EN VALENCIÀ.

ELS NOSTRES CLÀSSICS»:

UN COMPLEMENT NECESSARI

JOSEP ANTONI FLUIXÀ

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

EL LLIBRE, EL MILLOR REGAL

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

DETECTIUS ADOLESCENTS AL DARRE-
RE D'UN LLEGAT

AMANDA GASCÓ

EDITORIAL

A FRANKFURT I A CASA

Per a qualsevol editor o professional relacionat amb el món del llibre, la Fira del Llibre de Frankfurt és un esdeveniment rellevant, tant des de la perspectiva empresarial i econòmica com des d'un vessant cultural. I més encara enguany, almenys per a nosaltres, si tenim en compte que, per primera vegada, aquesta cita anual té com a protagonista invitada la *cultura catalana* i, en conseqüència, la literatura no només de Catalunya, sinó també la que s'ha fet i es fa en la llengua de tots aquells territoris peninsulars que comparteixen un mateix àmbit lingüístic, per dir-ho amb la perífrasi tan usada per aquells que darrerament volen ser políticament correctes o no en tenen més remei.

Per tant, resultava inevitable que se'n parlara a Catalunya, però també a les Illes Balears, al País Valencià i, fins i tot, a l'Estat espanyol. D'exemples a la premsa en els últims temps, en podem trobar fàcilment, amb diferents punts de vista i amb la defensa de posicionaments contraris i bel·ligerants: sobre l'abast de la definició del terme *cultura catalana*, sobre quins escriptors o escriptores han d'anar invitats, sobre si n'eren pocs els elegits o n'eren molts, sobre si hi havia representativitat de gèneres o de territoris, etc. Però, en definitiva, podem dir que, a hores d'ara, el debat ha sigut intens i que aquest ha demostrat, almenys, l'interès que ha despertat en nosaltres la celebració, i això és ja un èxit.

Tota la resta, com és lògic, és encara una incògnita. Si les coses es fan bé, potser, la Fira de Frankfurt servirà per a donar un bon impuls a la projecció internacional de la literatura en català. Però, perquè això siga una realitat, sens dubte, caldrà una selecció bona d'aquelles obres i d'aquells autors que, per la seua qualitat inqüestionable, testimonien la validesa d'una literatura europea que no es pot menysprear. Sense aquesta selecció, no serem capaços d'obrir les portes, ni d'eixamplar el forat de l'embut en què ens estancarem tots si, per contra, es pretén la universalitat del dret de tot escriptor a ser promogut i divulgat més enllà de les nostres fronteres lingüístiques.

De fet, si els primers triomfen, els altres tindran una oportunitat en el futur. Mentrestant, han de lliurar la seua batalla a casa, escrivint i convencent els lectors de la qualitat dels seus textos, perquè, ben mirat, aquesta és, en realitat, la conquesta més important: la de guanyar lectors nous en la nostra llengua i aconseguir el respecte dels mateixos catalanoparlants. Malament anem si, fins i tot, els *nacionalistes*, a l'hora de llegir, es conformen només amb *Els pilars de la Terra*. Per això, encara que Frankfurt és important, hem de tenir en compte que el partit de tornada, el de classificació, es juga a casa.

PROHIBIM ELS LLIBRES

EMPAR MOLINER

VET AQUÍ QUE UNS PARES S'ACOSTEN A LA FAMOSA ESCRITORA DESPRÉS D'UNA CONFERÈNCIA I LI DIUEN, MOLT AMOÏNATS, QUE EL SEU FILL NO LLEGEIX. ELLA ELS PREGUNTA: «I VOSALTRES, QUE LLEGIU?». ELLS ACOTEN EL CAP AMB LA VERGONYA QUE FA AL CAS I RESPONEN QUE NO. I LA DONA CONCLOU: «I DONCS? COM VOLEU QUE EL VOSTRE FILL LLEGEIXI SI VOSALTRES NO LLEGIU?». PERÒ

© Carles Mercader

VEUREU QUE, TOT SEGUIT, SE LI ACOSTEN UNS ALTRES PARES TAMBÉ MOLT AMOÏNATS PERQUÈ EL FILL NO LLEGEIX. «I VOSALTRES, QUE LLEGIU?», ELS DEMANA TAMBÉ ELLA. «SÍ, SÍ, MOLTÍSSIM», RESPONEN ELLS AMB L'ORGULL QUE FA AL CAS. I L'ESCRITORA ELS CONTESTA: «I DONCS? COM VOLEU QUE EL VOSTRE FILL LLEGEIXI SI VOSALTRES LLEGIU?».

Doncs això. No hi ha fórmules perquè la gent llegeixi i està bé que no n'hi hagi. Llegir no és especialment bo. Llegir hauria d'estar tan mal considerat com veure la tele o jugar a videojocs violents. Es pot ser feliç i intel·ligent sense llegir. De manera que vosaltres, lectors, heu de dir als que no llegeixen que no facin cas de les campanyes ministerials. Llegir és un plaer estrany, que totes les persones addictives no podem deixar, però no cal que tothom s'hi enganxi.

Si ja llegiu, no feu cas, sobretot, dels místics que diuen que només s'han de llegir llibres. Els que estem enganxats a la lectura llegim de tot. Diaris (dels esportius i dels convencionals), revistes, còmics o prospectes. Quan viatgem, duem més d'un llibre (per si de cas ens acabéssim el primer o no ens agradés); ens agrada anar als bars a llegir; les llibreries de vell ens posen malalts d'alegria i allà ens hi hem comprat de tot: des de reglaments militars fins a manuals per a construir galliners o revistes del cor antigues.

No feu mai cas dels que diuen que la tele priva de llegir. Als lectors, la tele també ens agrada. I el cine. I els videojocs. I la música. De fet, tots aquests que troben que tota la tele és dolenta i tots els llibres són bons ens fan riure i sospitem que en el fons no els agrada llegir tant com a nosaltres. Nosaltres sabem que hi ha programes molt ben escrits (com *Els Simpson*) i llibres molt còmics involuntàriament (com totes aquestes

seqüeles d'*El codi da Vinci* que duen noms com ara *L'ermita problemàtica*, *L'església del subsòl* o *La capella mileurista*).

No feu cas de les campanyes de foment de la lectura. No us la cregueu, aquella en què un pare esmorza i llegeix el diari mentre la filla l'imita. El lema de la campanya fa «Si tu llegeixes, ells llegeixen», afirmació que val més que no sigui veritat, perquè si no resultarà que «Si tu beus gintònics, ells beuen gintònics» i «Si tu no et dutxes, ells no es dutxen».

Però, sobretot, el vostre deure com a persones enganxades a la lectura és divertir-vos amb les campanyes benintencionades que fan tots aquests que diuen que *alliberen* llibres per les ciutats. La cosa consisteix a deixar novel·les pels bancs públics, els seients del tren o els troncs

dels arbres, perquè vosaltres els agafeu. Per a aquesta gent, anar a buscar un llibre en un d'aquests edificis estranys anomenats *biblioteca* és una excentricitat. Suposo que a la llarga tots els activistes no només *alliberaran* llibres. També *alliberaran* altres coses bones de la vida, com ara fuets, gintònics o calçat esportiu.

**Si aconseguim que
els llibres siguin il·legals,
no tot estarà perdut**

Per això, penseu sempre que la millor campanya que es podria fer a favor dels llibres seria prohibir-los. Si aconseguim que siguin il·legals com les drogues i que les llibreries es converteixin en llocs clandestins com les tavernes a l'època de la llei seca, no tot estarà perdut.

REVISTA DE LLETRES

46

TARDOR

2007

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUIXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES, CAROL
BORRÀS I MARIA VILLALBA
CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: AMAIA CRESPO, JULI JORDÀ,
DAVID MORELL I BEGONYA SOLER
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
ARXIU GRÀFIC: DESIRÉE PALMA
MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO, SANTI
CERVERA, SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER, DANI
ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com
CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com
CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

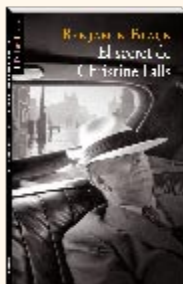
IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 40.000 EXEMPLARS

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TOR-
NA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ
CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS AR-
TICLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«Ofereix la indiscutible mestria de Banville aplicada a l'inesperat vertigen de Black [...]. Pràcticament no hi ha pàgina en què no succeís alguna cosa. [...] Ben fet. Molt ben fet.»

RODRIGO FRESÁN, *El País*
Juny de 2007

«Prova que el llibre continua sent el millor vehicle de comunicació, entre mons, cultures i persones. D'un abast inapreciable. Aquest llibre sí que cal prendre-se'l seriosament i no tant de best seller.»

RAFAEL VENTURA MELIÀ
Levante-EMV, maig de 2007

«És d'una bellesa aclaparadora gràcies a la intel·ligència i la humanitat d'un escriptor de raça, d'un dels més grans narradors del segle XX.»

DAVID CASTILLO, *Avui*
Setembre de 2007

«Una bona peça de literatura de les emocions.»

JORDI CERVERA, *Què leer*
Juny de 2007

«Amb Wendy ha nascut una *estrella*, un personatge que portarà cua. Aquesta primera entrega de les seues aventures és un *tour de force* per a la xica que, realment, aprén a volar aquesta nit.»

CLIJ, maig de 2007

«Guanyador del Premi Atrapallibres, aquest llibre té una bona dosi d'enginy i diversió amenitzada amb unes il·lustracions que donen suport al text i el fan encara més atractiu.»

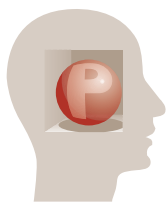
MONTSE MARCET, *Faristol*
Juny de 2007

HERBIE BRENNAN

BENJAMÍ RAMON

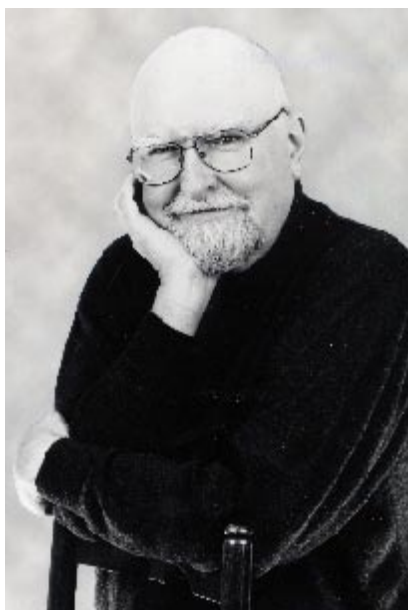
AMB L'APARICIÓ DE LA NOVEL·LA *EL REGNE EN PERILL*, CONTINUACIÓ D'*EL PORTAL DELS ELFS* I DE *L'EMPERADOR PORPRA* –QUE PODEU TROBAR TAMBÉ EN BROMERA– CONTINUA LA PUBLICACIÓ A CASA NOSTRA DE LA SAGA QUE HA CONVERTIT HERBIE BRENNAN (BANBRIDGE, IRLANDA DEL NORD, 1940)

EN UN REFERENT PER A LA LITERATURA JUVENIL I EN UN AUTOR DE CULTE ARREU DEL MÓN. NO DEBADES EL CONJUNT DE LA SEUA OBRA HA SIGUT PUBLICAT EN CINQUANTA PAÏSOS I HA VENUT MÉS DE VUIT MILIONS D'EXEMPLARS, ALLÒ QUE SE'N DIU UN BEST SELLER.

Des que Herbie Brennan es va iniciar en el món del periodisme, han plogut ja molts llibres, tants com un centenar, alguns d'escrits per a joves i uns altres per a adults. L'obra d'aquest irlandés inquiet ha seguit rumbos diferents i s'ha deixat temptar per interessos molt diversos, a cavall de la ciència i l'esoterisme, la tecnologia i l'espiritualitat, en una intersecció ben calculada entre ficció i realitat.

La sèrie que es va iniciar amb *El portal dels elfs* és molt deutora d'aquesta formació eclèctica, però també ha sabut poar en el llegendari nòrdic, l'univers de les sagues i la narrativa tradicional d'elfs, nans i criatures d'indole fantàstica. Com en altres exemples gloriosos (vegeu l'espill d'Alicia, l'armari de *Les cròniques de Nàrnia*, el llibre de *La història interminable*, i tants d'altres), Brennan ha dissenyat un món imaginari i l'ha dotat també d'una porta d'entrada perquè s'hi esquitlle un personatge del món *anàleg*, el nostre.

L'obra de Brennan ha arribat a tres continents.

Henry és un contraheroi que, de la nit al matí, es veu embolicat en les complexitats i les baralles d'un món poblat per elfs i dimonis, reis i científics visionaris, criatures tèrboles i virginals. Però aquest món fantàstic és un reflex del nostre món, i amb la mirada exòtica de Henry, la mateixa que la del *yankee* a la cort del rei Artús en l'obra de Mark Twain, o la del mariner naufrag de Lil·liput en la de Jonathan Swift, l'autor ens sedueix i ens obliga a prendre part d'una epopeia en què l'amistat, la lluita pel poder, l'amor i la lleialtat estan sempre presents.

Els qui han gaudit ja de les emocionants aventures dels dos primers lliuraments, *El portal dels elfs* i *L'emperador Porpra*, tenen ara l'oportunitat de reviuir en *El Regne en perill* les peripècies de l'emperadriu Holly Blue, l'entremaliat Pírgus Malvae, el singular i esbojarrat guardià Fogarty o el pèrfid lord Hairstreak, personatges ben traçats i amb múltiples cares, perfilats per l'enginyosa ploma de Herbie Brennan, que, com a bon irlandés, deixa anar ací i allà pinzellades d'un humor ben subtil.

Web de l'autor:

www.herbiebrennan.com

UN MÓN QUE ATRAPA

Aquest personatge, Henry, és un xicot jove, en el fons el mateix lector. El procés d'identificació és extraordinari i atrapa el lector des de la primera pàgina, amb un ritme trepidant i una successió d'imatges, d'escenes i de conflictes que componen una trama que el deixa contínuament amb la mel als llavis i l'obliga a llegir sempre més.

Brennan ha dissenyat un món imaginari i l'ha dotat d'una porta d'entrada com l'espill d'Alicia, l'armari de Les cròniques de Nàrnia...

EL PORTAL DELS ELFS. HERBIE BRENNAN.

BROMERA, 2004.

L'EMPERADOR PORPRA. HERBIE BRENNAN.

BROMERA, 2005.

EL REGNE EN PERILL. HERBIE BRENNAN.

BROMERA, 2007.

MÉS INFORMACIÓ:
WWW.BROMERAJOVE.COM

A PARTIR DEL 14 DE
NOVEMBRE A LES LLIBRERIES

**LAURA GALIEGO T'ACOMPANYA
A UN REGNE FASCINANT**

Dubtes?

Aconseguiran les noves propostes de segells de llibre de butxaca arribar a nous lectors i, per tant, ampliar el nombre de lectors en la nostra llengua?

Per què les llistes dels llibres més venuts dels diaris catalans (els valencians no n'inclouen) no consulten cap llibreria valenciana per elaborar el resultat final?

Per què el renovat suplement «Cultura» de l'*Avui* no es pot trobar en format electrònic a la pàgina web del diari?

És cert que la Generalitat de Catalunya prepara un gran pla de foment de la lectura?

«La literatura i l'art només tenen sentit si són un revulsiu, si són imprevisibles.»

MANUEL BAIXAULI,
LEVANTE-EMV.

«És cert, s'edita molt. Però només el que és necessari.»

JORDI ÚBEDA,
PRESIDENT DE LA FGEE
EL PAÍS.

«La literatura catalana aguanta, és de primera qualitat, allò que no aguanta és el país.»

QUIM MONZÓ,
VILAWEB LLETRES.

«No crec en la distinció entre gèneres literaris, només hi ha llibres bons i llibres dolents.»

JOHN BANVILLE.
AVUI

Tot Frankfurt és un clam

JOSEP FRANCO

Els noms dels seleccionats ja no són un secret: amb sant Vicent Ferrer sota els pals, l'afició té la seguretat que resultarà difícil fer-nos un gol, encara que ningú no vol assistir a una de les vesprades miraculoses del conegut porter valencià, que ens ha salvat del desastre més d'una vegada; Josep Pla, poc propens a les pujades per la banda, serà lateral dret, mentre que Estellés, el vehement forner, ens assegura la cobertura per l'esquerra; Fuster, l'espigat defensa suecà, i Ausiàs, l'elegant astre de la Safor, ocuparan la demarcació de centrals marcadors i ho posaran difícil als davanters rivals; una miqueta per davant de la defensa, Pompeu Fabra, el nostre organitzador més internacional, l'home que no falla mai i que sempre és al seu lloc, tindrà l'ajuda de Joan Sales, per l'esquerra, i Verdaguer per la dreta: el primer, més incisiu, té tendència a l'atac, mentre que el volant del Canigó sol baixar per ajudar la defensa quan l'equip contrari ataca. En la davantera, que ha despertat l'entusiasme dels experts, l'extrem dret estarà ocupat per Eugeni d'Ors, capaç de canviar de ritme i d'orientació en el moment més inesperat, per desconcertar la defensa contrària, i l'esquerre, per Salvador Espriu, menys propens als canvis però millor dotat tècnicament, mentre que Corella, el davanter més esmolat de tots els temps, jugarà en punta i ens assegura passió i espectacle. Martorell, com sabem, continua de baixa per les males adaptacions però, amb aquesta selecció, tots esperem fer un paper digne al torneig de Frankfurt per començar la temporada amb bon peu i no quedar-nos, com en totes les temporades anteriors, a la lluna de València.

La festa dels llibres

Els Premis Ciutat d'Alzira d'enguany generen una gran expectació. Les diverses modalitats es repartiran la dotació més elevada de la seua història: 95.000 €. A més, el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, desert la passada edició, ha doblat la dotació i l'obra guardonada s'endurà 36.000 €. Fins al 16 de novembre —data del lliurament dels premis— es desenvoluparà tot un seguit d'activitats culturals paral·leles, amb el cicle de conferències «Canvi climàtic i consciència ecològica» com a protagonista principal: una reflexió sobre aquest fenomen amb el recordatori especial del 25é aniversari de la pantanada de Tous.

El millor bloc de literatura

El Premi Lletra que convoca la UOC ha anat enguany a les mans de l'hiperbloc Blogs de Lletres «per l'aplicació útil i efectiva de la tecnologia a la difusió de totes les informacions sobre literatura generades per la comunitat bloque i els mitjans de comunicació». Blogs de Lletres és una eina més que útil per a seguir de prop el creixent, tant en quantitat com en qualitat, univers bloque literari. Aquesta web redifon els diferents blocs relacionats amb el món de la literatura amb l'objectiu de compartir i facilitar un accés global a les ressenyes, els judicis, els comentaris, etc. que aquests blocs generen.

Tot un llibre en un paper

Les noves tecnologies generen molts canvis al nostre voltant, i la literatura no n'està exempta. La penúltima novetat es posarà a la venda al final d'any amb el desig de revolucionar el món editorial. Veurem si ho aconseguim. Es tracta del «paper electrònic», una

pantalla portàtil de cristall líquid flexible, del grossor d'una cartolina, amb un mòdem extraplà amb el qual ens podrem connectar a qualsevol servidor d'informació. Un full en blanc per a omplir amb allò que més ens interesse llegir en cada ocasió.

L'encant de les llibreries

La Regenta, a més del famós personatge de la novel·la de Clarín, és el nom d'una llibreria al barri madrileny de Chamartín que també ha sigut protagonista d'una història d'amor, en aquest cas, entre la llibretera i els lectors. La propietària es veia obligada a tancar, però els clients no volien perdre un lloc tan acollidor que els feia sentir com a casa. És per això que 20 clients s'han convertit en socis per reprendre el futur de La Regenta. I és que són sempre els clients, els lectors, els que mantenen vives les llibreries i els llibres.

Aniversari del ClijCAT

Continuem amb bones notícies del ClijCAT, l'activitat del qual continua vigorosa i imparable. El pròxim 14 de novembre se celebrarà en un hotel de Barcelona una gran festa d'aniversari pels 25 anys d'aquest organisme dedicat a la promoció de la literatura infantil i juvenil. Hi haurà premis, premiats, sorpreses, sorpresos... No us la perdeu! Més informació en www.clijcat.cat.

Cada dia un mot

Aquells que volen ampliar, perfeccionar o posar-se al dia en la nostra llengua tenen ara a la seua disposició una eina molt còmoda i útil. La web

Flaixos

Rodamots, que té com a lema la cita de Vicent Andrés Estellés «Dins d'un mot, quanta gent hi viu!», envia cada dia a tots els que ho sol·liciten una paraula o una expressió, amb el significat, un breu apunt etimològic i un exemple d'ús. Per a registrar-se, l'interessat només ha d'incloure l'adreça electrònica en www.rodamots.com i cada dia podrà ampliar el seu vocabulari.

Dades

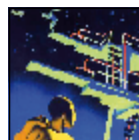
Amb motiu del Liber 2007, la revista *Dosdoce* (www.dosdoce.com) ha fet públic l'estudi «Tendències web 2.0 en el sector editorial», que analitza el grau d'utilització de les ferramentes i les aplicacions tecnològiques de 50 editorials petites, mitjanes i grans en els seus plans de promoció del llibre. Un 76% de les web té una sala de premsa virtual per a facilitar la tasca informativa dels mitjans, un 46% hi publica les ressenyes sobre els seus llibres que apareixen en premsa, un 44% disposa ja d'algun tipus de canal de comunicació participatiu amb els lectors (blocs, xats, fòrums) i un 30% publica en línia algun capítol d'avançament de les novetats per facilitar el contingut dels llibres als lectors potencials. Encara hi ha moltes mancances, però sembla que tot arribarà.

En el rànquing de les 50 editorials de tot l'Estat analitzades, Bromera apareix en un remarcable quart lloc entre les que més recursos i importància concedeixen a la promoció dels seus llibres en la xarxa. Per davant, només hi apareixen, en aquest ordre, Alfaguara, Punto de Lectura i Tusquets.

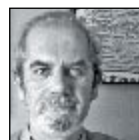
Protagonista Jove i Atrapallibres

La nit que Wendy va aprendre a volar, d'Andreu Martín, és un dels vuit títols seleccionats per al 12é Premi Protagonista Jove. D'altra banda, tres llibres infantils de Bromera figuren en la llista dels deu finalistes al III Premi Atrapallibres. Són: *El bosc encantat*, de Joles Sennell; *Quan el pare Noel va caure del cel*, de Cornelia Funke; i *Mandràgora*, de Laura Gallego. Aquests dos premis convocats pel ClijCAT tenen un jurat especial perquè no està format per experts en literatura infantil i juvenil, sinó per centenars de lectors que hi participen a través de les biblioteques i els centres escolars.

Centenari de Josep Renau

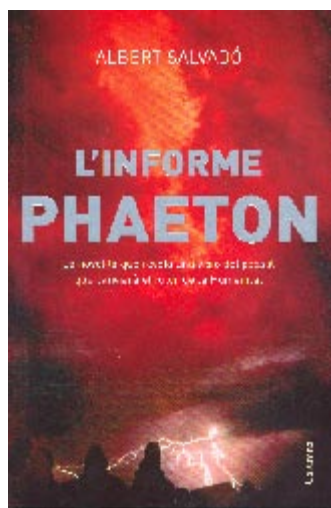
Aquest 2007 es commemora el centenari del naixement de Josep Renau a València. La Universitat de València ha inaugurat una exposició a la seu del carrer la Nau dedicada a aquest pintor, cartellista, muralista, dissenyador gràfic i fotomuntador. Coincidint en el temps, Albert Forment ha presentat *El signe de Saturn* (Bromera), novel·la d'intriga ambientada en el món de l'art en la qual el protagonista, un bidell, rep el sorprenent encàrrec de muntar una retrospectiva sobre un famós muralista clarament inspirat en la figura de Renau.

Ens deixa un artista

L'il·lustrador i professor de Secundària Felip Baldó ha mort. Les seues il·lustracions, com ara les que va realitzar per als llibres *Viatge al país dels Cocòlits* i *El drac*, editats per Bromera, sempre ens quedaran com a testimoni de la seua obra reconeguda i prolífica.

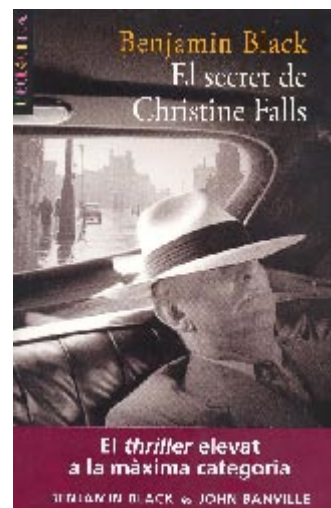
La teva llibreria Virtual et recomana

Albert Salvadó
Columna

Petros Màrkaris
Pagès editors

Benjamin Black
Bromera

Klaus-Jürgen Nagel
Cossetània

J.Llorens Estapé
Angle Editorial

Jacques Le Goff
Viena Edicions

ona.cat

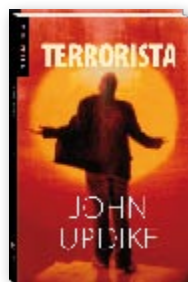
Gran Via, 654 - 08010 Barcelona - Tel/Fax 933 181 979

Nascuda l'any 1962, ONA segueix compromesa en la recuperació cultural del país, en especial en tot el que fa referència a la llengua catalana. Fidels a aquest ideal estem en disposició d'oferir-vos qualsevol llibre en català que estigui disponible, ja sigui al nostre espai web, **www.ona.cat**, o bé a la botiga de Gran Via, 654 de Barcelona.

UPDIKE PREN EL POLS A LA SOCIETAT NORD-AMERICANA AMB TERRORISTA

CAROL BORRÀS

JOHN UPDIKE ABORDA AMB *TERRORISTA*, LA SEUA DARRERA NOVEL·LA, EL PROCÉS DE FORMACIÓ PSICOLÒGICA D'UN RADICAL ISLÀMIC ALS EUA I ACONSEGUEIX QUE CRÍTICA I PÚBLIC COINCIDISQUEN A QUALIFICAR-LA COM UNA DE LES MILLORS OBRES DEL MOMENT. ARRISCAT I IMPLACABLE,

AQUEST CRONISTA ÀCID TORNA A EVIDENCIAR LES FEBLESSES DE LA SOCIETAT NORD-AMERICANA ACTUAL D'UNA MANERA GENS INDULGENT, ALHORA QUE N'EXPLICA LA CAPACITAT PER A GENERAR MONSTRES TAN ANGOIXATS COM LES SEUES PRÒPIES VÍCTIMES.

En *Terrorista*, l'estil corrosiu i directe d'Updike mostra, sense embuts, les paradoxes que provoca la universalització de la por, un fenomen que permet que una societat com la nord-americana cedisca, sense cap reserva, parcel·les senceres de la seua privacitat a favor d'una seguretat teòricament proporcionada per l'Estat. Però, alhora, aquest mateix procés genera individus marginats que acaben convertint-se en allò que es vol evitar des del principi. Ahmad, el protagonista de *Terrorista*, n'és un exemple.

ÈXIT INTERNACIONAL

La manera amb què Updike s'endinsa en la seua ment per explicar-nos les circumstàncies que l'han portat a planejar immolar-se ha merescut comentaris elogiosos per bona part de la crítica dels EUA, tot i la controvèrsia que ha suscitat el tractament que l'autor fa d'un tema extremadament polèmic i sensible. «Aquesta meravellosa novel·la pot qualificar-se sens dubte com una obra fruit de l'11 de setembre, però també mereix l'etiqueta d'obra mestra per la reconstrucció acurada i matisada que fa de la psicologia d'aquells que intervenen en l'univers del terrorisme» (*Booklist*) o «Estem davant d'una de les millors novel·les que ha publicat aquest mestre de la narrativa americana» (*The Independent*) són només alguns dels exemples. A més, *Terrorista* ha sigut inclosa per *The New York Times* en la llista de les obres de ficció més importants del 2006.

Pel que fa al nostre àmbit lingüístic, l'obra ha sigut molt ben rebuda pels lectors i els crítics, que han mostrat la seua

complaença per aquesta darrera novel·la de John Updike, considerat com un dels vells i respectats mestres de la ficció contemporània.

LA CRÍTICA A CASA NOSTRA

«La mescla de tendresa i mala llet i el seu estil impecable esborren qualsevol senyal de dubte: estem davant d'un mestre en l'art de la narració. Un dels millors escriptors del nostre temps» és com Guadalupe Nettel ha qualificat l'escriptor en les pàgines de la revista *Qué leer*. Així mateix, Dani Laudo, d'*El Periódico*, ha dit que «Updike, amb *Terrorista*, demostra que té un peu en el passat i un altre en el present, que és un veterà estilista fidel a les seues obsessions que, alhora, sap comprometre's amb conflictes urgents» i Rodrigo Fresán ha destacat en el suplement «Babelia» del diari *El País* que «per damunt de l'embolcall suposadament nou d'aquesta novel·la, Updike, per sort, sempre escriu sobre el mateix amb la mateixa

prosa magistral que el converteix en un dels estilistes més exquisits del seu idioma després del seu mestre Vladimir Nabokov i, juntament amb Philip Roth, en l'actual gran pròcer literari del seu país».

John Updike gaudeix d'un respecte pràcticament unànime. Fins i tot, novel·listes allunyats de la seua estètica, com Margaret Atwood, han afirmat que cap escriptor nord-americà no havia escrit tantes obres i de tanta qualitat durant tant de temps. Amb *Terrorista*, Updike continua polèmic i incisiu per, una vegada més, fer autocrítica de la societat del seu país.

John Updike gaudeix d'un respecte pràcticament unànime. Amb *Terrorista*, continua polèmic i incisiu per, una vegada més, fer autocrítica de la societat del seu país.

TERRORISTA. JOHN UPDIKE. BROMERA, 2007.

JOAN OLIVARES:

«LA MEUA LITERATURA VA SORGIR DE L'AMOR A LA LLENGUA»

LAURA IBÀÑEZ

FA NOMÉS UNA DÈCADA QUE JOAN OLIVARES ES PASSEJA PEL MÓN DE LA LITERATURA EN VALENCIÀ, PERÒ JA HO FA AMB LA FERMESA DE QUI HA REBUT DES DEL PRINCIPI EL RECONeixEMENT DE CRÍTIcs I LECTORS. VA GUANYAR EL PREMI CONSTANTÍ LLOMBART DE NARRATIVA ALS CIUTAT DE VALÈNCIA 2006 AMB

PANA NEGRA, OBRA QUE PUBLICA ARA BROMERA, I FA NOMÉS UNS MESOS HA ESTAT DISTINGIT PER SEGONA VEGADA AMB EL PREMI DE LITERATURA ERÒTICA LA VALL D'ALBAIDA PER *PELL DE PRUNA*. DEU ANYS QUE HAN DONAT PER A TANT PROMETEN UN FUTUR PLE D'ÈXITS.

Conversar amb Joan Olivares implica fer-ho d'Otos, el seu poble natal, de la Vall d'Albaida, escenari de totes les seues novel·les, de la llengua i, fins i tot, de rellotges de sol. Parla fàcilment d'allò que coneix, de les coses que l'emocionen i, sobretot, observa les persones que l'envolten fins al punt d'haver fet del llenguatge del carrer un tret distintiu de les seues obres. «M'agrada escoltar la gent com parla, i a partir d'això construir els meus personatges. Com que els protagonistes de les meues narracions són persones senzilles i gent del camp, he d'utilitzar un llenguatge creïble. Jo no podria escriure una novel·la sobre un fet que ocorreguera a París o a Nova York. Per fer-ho caldria que readaptara el meu llenguatge», confessa Olivares.

UN BANDOLER MÍTIC

En *Pana negra*, una novel·la que ens acosta a la figura d'un cèlebre bandoler del segle XIX, açò es tradueix en una història narrada en la llengua autèntica dels seus protagonistes, amb dites, costums i vivències propis de l'interior valencià. És el llenguatge que també trobem en *Vespres de sang* (XI Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira) o en *L'estrep* (Premi Andròmina de Narrativa dels Octubre 2005).

Olivares tornarà a ser notícia en pocs mesos amb la publicació de *Pell de pruna*.

Pana negra recull una de les llegendes més conegudes de la tradició oral de la Vall d'Albaida: la vida de Marià Seguí, un pobre jornal·ler que es convertirà de la nit al dia, i contra la seua voluntat, en el Gatet d'Otos, un roder acuitat per la justícia amb halo d'heroi romàntic. «Hi ha molt de veritat en *Pana negra*—explica Olivares—, vaig trobar moltes cròniques periodístiques en els diaris de mitjan segle XIX de les actuacions del Gatet que li donaven una gran categoria, comparant-lo amb els grans bandolers valencians i andalusos de l'època. Podem dir que en aquest cas, llegenda i realitat coincideixen, i que la història del Gatet ha arribat als nostres dies sense massa tergiversacions».

ENAMORAT DE LA LLENGUA

L'interés per la llengua propicià els primers contactes d'Olivares, llicenciat en física teòrica i professor de matemàtiques a Secundària, amb la literatura. «Quan em vaig traslladar a València per estudiar física al principi dels setanta—recorda Olivares— pensava que em passaria al castellà, però determinades persones em digueren que en la llengua que jo parlava podia viure a València, podia escriure i llegir. Em van obrir els ulls i, aleshores, igual que estudiava fi-

M'agrada escoltar la
gent com parla,
i a partir d'això
construir els meus
personatges

sica, a les nits agafava una gramàtica i me la papava com si fóra una novel·la, perquè hi trobava la meua manera de parlar, que jo mai havia analitzat i que pensava que no es podia escriure. Em vaig enamorar de la llengua.»

D'aquest descobriment a l'escriptura només li restava un pas. És ell mateix qui confessa a la sala d'estar de l'hotel-restaurant Ca les Senyorettes, just davant del capçal del llit de Felip Alfonso, un dels protagonistes de *Vespres de sang*, que la seua literatura «va sorgir de l'amor a la llengua, és a dir, d'una manera estranya; mai hauria pensat que podia escriure una novel·la». Però aparegué *Dies de verema* (V Premi de Literatura Eròtica la Vall d'Albaida), l'obra que va significar la seua estrena en el món literari l'any 1997 i que va escriure «com un divertiment, pensant que tenia poques possibilitats, però el fet de guanyar un premi em va obrir les portes d'un camí que mai havia imaginat». La resta de premis no tardaren a arribar i han consolidat un escriptor que pensa que si no és a través d'aquests guardons «tens poques possibilitats de publicar en valencià».

Del científic li queda la meticulositat, la voluntat de relacionar les seues creacions amb fets reals, provats.

JOAN OLIVARES (Otos, 1956) és un dels escriptors valencians amb més èxit de l'actualitat, guanyador de premis com el Ciutat d'Alzira de Novel·la, l'Andròmina de Narrativa, el de Literatura Eròtica de la Vall d'Albaida o el Constantí Llombart de Narrativa.

Pana negra narra la història d'un home perseguit per la justícia: el Gatet d'Otos. Un tarannà insòlit, unes qualitats físiques extraordinàries i el testimoni d'admiració i sorpresa de les seues víctimes el convertiran en una llegenda estimada i temuda per igual.

Reconeix que no havia pensat en això, però que és una constant en *Vespres de sang*, *L'estrep* i *Pana negra*: «en les tres m'he documentat molt i reflecteixen més o menys la realitat. La part de

documentació va ser una de les feines boniques, de trobar que nosaltres també formem part de la història, perquè jo pensava que la història era una cosa paral·lela a les nostres vides i als nostres pobles».

Quan donem per acabada la conversa, Joan Olivares sorprén afirmant que no escriu novel·la històrica: «intente agafar una persona i a partir d'ella viure en una època històrica, però la història és el rerefons. El que realment ha d'atrapar el lector són les històries de les persones com a tals. M'agrada introduir alguna dada històrica per situar el lector, però res més. Quan em documentava per a *Pana negra* vaig trobar en els diaris de l'època notícies molt curioses que he reproduït, com la dels vaixells que marxaven a Amèrica per la febre de l'or, i que il·lustren el que passava al món mentre a la Vall d'Albaida hi havia un roder que matava, que s'enamorava, que vivia». Una vida que ha sobreviscut al pas del temps i que Joan Oliver ha convertit en història per donar a conèixer un home que va conservar «la humanitat en el delictes i restes de virtut en els vicis». Aquesta és la gran troballa.

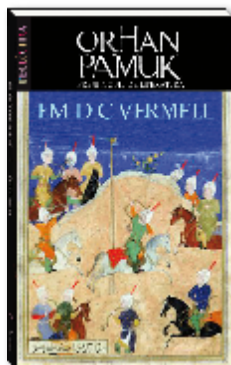
PANA NEGRA. JOAN OLIVARES. BROMERA, 2007.

A més de la literatura, els rellotges de sol són l'altra passió d'aquest autor.

EM DIC VERMELL

EM DIC VERMELL VA REPRESENTAR LA CONSEGRACIÓ DEFINITIVA D'ORHAN PAMUK DINS DEL PANORAMA LITERARI INTERNACIONAL. AQUESTA NOVEL·LA COMBINA MAGISTRALMENT LA NARRACIÓ DE MISTERI, UNA CAPTIVADORA HISTÒRIA D'AMOR I UNA REFLEXIÓ SOBRE LES FONTS D'INSPIRACIÓ DE L'ART. A L'ISTANBUL DEL SEGLE XVI, QUATRE ARTISTES SE SALTEN

ELS PRECEPTES DE L'ISLAM PER SATISFER EL DESIG DEL SULTÀ DE QUEDAR IMMORTALITZAT EN UNA PINTURA, SENSE SOSPITAR REALMENT ELS PERILLS ALS QUALS S'EXPOSEN. TOT SEGUIT, US OFERIM UN AVANÇAMENT DE LA NOVEL·LA D'AQUEST GRAN AUTOR, PREMI NOBEL 2006, QUE ARRIBA A LES LLIBRERIES AL FINAL D'OCTUBRE.

Ara sóc mort, sóc un cadàver al fons d'un pou. Fa molt que vaig deixar anar el meu últim sospir i que el meu cor es va aturar però, llevat d'aquell miserable assassí, no hi ha ningú que sàpiga el que m'ha passat. Pel que fa a aquell desgraciat repugnant, va escoltar si respirava i va buscar-me el pols per estar segur que jo era mort, llavors em va clavar una puntada de peu al costat, em va portar fins al pou, em va alçar per sobre del brocal i em va deixar caure. El crani, que abans m'havia esberlat amb una pedra, es va partir quan va caure al pou; la cara, el front i les galtes se'm van esmicolar fins que no en va quedar res; se'm van trencar els ossos, la boca se'm va omplir de sang.

Fa quatre dies que no sóc a casa: la meva dona i els meus fills em deuen buscar. La meva filla, sense forces de tant plorar deu estar mirant la porta del jardí; tots deuen ser al llindar amb la mirada al camí.

La veritat és que no sé si són a la porta. Potser s'han acostumat a la meva absència, que espantós! Perquè quan ets aquí tens la impressió que la vida que has deixat enrere continua com abans. Abans que jo nasqués, darrere meu hi havia un temps infinit. I ara, un cop mort, hi ha un temps inesgotable! No pensava en això mentre era viu; vivia voltat de llum entre dos temps de foscor.

Era feliç, em penso que ho era; ara ho entenc: jo era qui feia les millors miniatures del taller del Nostre Sultà i no hi havia ningú amb una mestria que pogués competir amb la meua. Amb els treballs que feia fora aconseguia nou-cents aspres al mes. Naturalment, això fa que la meua mort encara sigui més insuportable.

Només em dedicava a il·lustrar i il·luminar. Adornava els marges de les pàgines, acoloria l'interior dels enquadraments i hi dibuixava fulles, branques, roses, flors i ocells multicolors; núvols arrissats a l'estil xinès, fulles entrelaçades, boscos de colors i gaseles, galeres, sultans, arbres, palaus, cavalls i caçadors que s'hi amagaven. En la meua joventut de vegades decorava un plat; de vegades la part de darrere d'un mirall, l'interior d'una cullera, el sostre d'una mansió o un palauet al Bòsfor, de vegades un bagul... Als últims anys només treballava en pàgines de llibres perquè en Nostre Sultà pagava grans quantitats de diners pels llibres il·lustrats. No diré que quan ets davant de la mort els diners ja no tenen cap importància a la vida. Fins i tot quan ets mort continues sabent la importància que tenen els diners.

[...]

Qui és aquest assassí per qui sento tant d'odi? Per què em va matar d'una manera tan inesperada? Hauríeu de tenir curiositat per aquestes coses. Digueu que el món és ple d'assassins miserables que no valen res i que ha pogut ser qualsevol d'aquests? Llavors us aviso: darrere la meua mort hi ha una conspiració repugnant contra la nostra religió, les nostres tradicions i la manera com veiem el món. Obriu els ulls i descobriu per què em van matar i per què us poden matar també a vosaltres qualsevol dia els enemics de l'islam i de la vida en què creieu.

**Qui és aquest
assassí per qui sento
tant d'odi? Per què
em va matar d'una
manera tan
inesperada? Hauríeu
de tenir curiositat
per aquestes coses.**

EM DIC VERMELL.

ORHAN PAMUK. BROMERA, 2007.

JOHN BANVILLE:

«QUI DE NOSALTRES APRÈN DELS ERRORS?»

IGNASI FRANCH

EN *EL SECRET DE CHRISTINE FALLS*, EL BRILLANT ESTILISTA EN LLENGUA ANGLESA JOHN BANVILLE (AUTOR D'*EL MAR*, PREMI MAN BOOKER) ES REINVENTA COM A ESCRIPTOR DE NOVEL·LA NEGRA SOTA EL PSEUDÒNIM DE BENJAMIN BLACK. EL PROTAGONISTA ÉS QUIRKE, UN FORENSE DIPSÒMAN I DESENCISAT QUE VA IM-

PLICANT-SE, PRIMER DE MANERA CASUAL I DESPRÉS AMB TOTAL DECISIÓ, EN UNA MAGNÈTICA TRAMA CRIMINAL QUE FARÀ QUE CONEGUI LES CLAVEGUERES DE L'ALTA SOCIETAT I S'ENFRONTI A LA SEVA PRÒPIA FAMÍLIA I A UN PASSAT QUE HA VOLGUT OBLIDAR MITJANÇANT L'ALCOHOL.

—Pot explicar-nos la seva decisió de signar el llibre com a Benjamin Black?

—Vaig usar pseudònim per a assenyalar als meus lectors que estava prenent una nova direcció, embarcant-me en un experiment. Vaig témer que, si publicava aquest llibre tan directe sota el meu nom, la gent podria pensar que es tractava d'una elaborada i postmoderna broma de tipus borgesià.

—Fins a quin punt el considera un treball personal?

—Doncs no m'ho havia plantejat fins ara. El considero un treball personal? No tan personal, certament, com *El mar*. Els personatges em són més llunyans, però això és part de l'interès de l'experiment.

—Hi ha algunes diferències de tècnica narrativa que, segons ha comentat, es materialitzen en un ritme d'escriptura molt més ràpid. Com ha estat l'experiència?

—No imaginava que podia escriure tan de pressa fins que vaig convertir-me en Benjamin Black. John Banville es consideraria afortunat escrivint dues o tres-centes paraules en un dia, però Benjamin Black en pot redactar dues o tres mil. Per a mi és un misteri.

—Com es va concebre la trama d'*El secret de Christine Falls*?

—El projecte va començar com un guió televisiu. Se'm va encarregar escriure una minisèrie, però quan vaig acabar, els responsables de la televisió no van poder trobar el finançament. Com que odio que allò que he escrit es perdi, vaig decidir convertir el guió en una novel·la criminal...

—Quirke és un estrany per a ell mateix que intenta mantenir-se allunyat del seu passat. Està també Benjamin Black interessat en el tema de la identitat?

Banville es posa en la pell de Black com a part del joc literari.

—No, no crec que s'hagi de donar massa significat existencial al llibre. Quirke té els seus secrets obscurs perquè volia que tots els personatges mostressin certa corrupció moral. I, és clar, el fet que Quirke sigui un estrany per a ell mateix fa més interessant escriure sobre ell, i espero que també llegir-hi.

—Un món que ensenya el seu costat fosc, sinistres i poderoses oligarquies... Vol connectar amb la tradició de crítica social de certa novel·la criminal?

—No estic interessat en la crítica social. No com a novel·lista, almenys. La meua feina és escriure llibres tan satisfactoris, convincts i ben escrits com pugui, i la interpretació és cosa d'altres.

Si algun esperit sobrevola el llibre és el de Simenon, les obres del qual són tan tristes com la més trista obra de Beckett.

—Tot el procés narratiu no només resol una intriga, sinó que planteja un procés d'autoacceptació de la personalitat del protagonista. Què li ofereix el futur a l'hipòcrita Quirke?

—El segon llibre de Benjamin Black, *El cigne de plata*, s'inicia dos anys després del desenllaç de l'anterior. Quirke ha après poc de la lliçó de la seva fosca aventura... però qui de nosaltres aprèn dels seus errors? I Phoebe Griffin es

converteix en un personatge molt interessant, més del que havia esperat que fos... així que potser algun dia escriuré un altre llibre de Quirke centrant-me en Phoebe.

—Què espera John Banville de les novel·les de Benjamin Black?

—La satisfacció d'haver fet una bona feina.

*El secret
de Christine Falls*
va començar com
un guió de televisió
que vaig decidir
convertir en novel·la
criminal

EL SECRET DE CHRISTINE FALLS.

BENJAMIN BLACK. BROMERA, 2007.

VILAWEB | Lletres

Actualitat - Reportatges - Entrevistes - Novetats editorials
vint-i-quatre hores al dia i set dies a la setmana

www.vilaweb.cat/lletres

FRANKFURT

I LA TRADICIÓ LITERÀRIA CATALANA

PERE CALONGE

SI UNA FIRA ÉS –EN ESSÈNCIA– UN GRAN APARADOR, LA DE FRANKFURT N'ÉS UN DE PRIMER ORDRE PER TAL D'EXPORTAR ELS CLÀSSICS CATALANS MÉS ENLLÀ DE LES NOSTRES FRONTERES, DE FER VISIBLE UN PATRIMONI QUE NO HA TINGUT GAIRES OCASIONS DE DEMOSTRAR –I ELS MOTIUS EN SÓN

DIVERSOS I COMPLEXOS– UNA QUALITAT HOMOLOGABLE A LA DE QUAISEVOL LLENGUA DE CULTURA. I, SOBRETOT, D'ESTABLIR UNES RELACIONS COMERCIALS QUE DONEN FRUIT, EN FORMA DE TRADUCCIONS A ALTRES LLENGÜES, A LLARG TERMINI I MOLT MÉS ENLLÀ DE LA CONJUNTURA ACTUAL.

D'acord amb això, l'Institut Ramon Llull –entitat que, entre altres coses, subvenciona aquest tipus de traduccions per tal de facilitar-ne la publicació en editorials estrangeres, i la promoció de llibres i de dossiers sobre literatura catalana en revistes d'altres països– s'ha marcat, entre els objectius de la participació en aquest esdeveniment, «augmentar el reconeixement universal de la literatura catalana i promoure'n la traducció a altres llengües». Un aspecte, en qualsevol cas, en què no partim de zero: els darrers anys, la traducció de literatura catalana es mou entre unes xifres reals que no disten massa de les d'altres llengües similars –en nombre de parlants– d'Europa i la sensació que es tracta d'una literatura encara poc coneguda. Entre la necessitat d'una llengua que actue de pont per a accedir a unes altres i la topada reincident amb les portes tancades del castellà.

En aquest sentit, un informe del mateix Institut Llull, referit al període 1998-2003, situa Mercè Rodoreda entre els autors més traduïts –a un total de quatre idiomes–, juntament amb Joanot Martorell i Ramon Llull, a dues llengües cadascun. En xifres globals, Rodoreda torna a ser –gràcies sobretot a *La plaça del Diamant*– l'autora més traduïda, a un total de vint-i-nou llengües, seguida de noms com el de Jesús Moncada, que ha estat traduït –principalment per *Camí de sirga*– a vint idiomes. En aquestes xifres globals, també destaquen autors cabdals com Ausiàs March, Carner, Espriu, Villalonga o Pla; o el mateix Martorell amb *Tirant lo Blanc*, del qual

podem trobar versions en llengües com ara l'anglès, el francès, l'alemany, el suec, el neerlandès, el xinès, el portuguès, el castellà, el finès, el romanès i l'italià.

Frankfurt és protagonista d'aquesta tardor literària.

L'EFECTE FRANKFURT'

Però, a més, l'*efecte Frankfurt* sembla que ja ha començat a notar-se. Si més no, això indica el fet que, durant la primera meitat d'aquest 2007, la xifra d'obres traduïdes només a l'alemany –el *mercat* amfitrió– ja doble la que s'havia assolit en aquest període de cinc anys que recull l'estudi del Llull. Tot i que també és cert que,

en aquest terreny, mentre que la narrativa va fent camí, la poesia o l'assaig tenen més dificultats de fer-se conèixer. Bona prova en són les escasses cinc llengües a què han estat traduïts clàssics contemporanis ineludibles com Vicent Andrés Estellés –si n'exceptuem les antologies de diversos autors– o Joan Fuster, d'acord amb les dades que proporciona l'AELC.

En definitiva, sense falses expectatives, sense esperar cap

revolució, sembla que es pot ser optimista. Frankfurt no és l'últim tren ni serà, probablement, el punt d'inflexió de res. Però potser permetrà a més d'un –des de dins– descobrir tota una tradició literària pròpia, en virtut d'aquell comportament que espera l'aprovació exterior per creure en un mateix. Ja aniria bé: descobrir que els clàssics de la literatura catalana poden competir en qualitat amb qualsevol altra de l'entorn, i, a partir d'ací, replantejar els mercats que de veritat interessin i deixar d'entestar-nos sempre en les mateixes duanes, més polítiques que no literàries. 🌐

Frankfurt potser
permetrà a més d'un
descobrir tota una
tradició literària pròpia,
en virtut d'aquell
comportament que
espera l'aprovació
exterior per creure
en un mateix

DE LA PLAÇA DEL DIAMANT AL CONGO

ESTER PINTER

COM DIU UMBERTO ECO, LA LLENGUA D'EUROPA ÉS LA TRADUCCIÓ. PER TANT, LA LITERATURA CATALANA ÉS CADA VEGADA MÉS EUROPEA. L'ANY PASSAT ES VAN TRADUIR 82 OBRES I ENGUANY LA XIFRA VA CAMÍ DE DUPLICAR-SE. TOT AIXÒ QUAN COSTA MÉS QUE MAI TRADUIR AL CASTELLÀ PERQUÈ, SEGONS ESCRIPTORS I EDITORS, L'HOSTILITAT D'ESPANYA CAP A LA

Libert Tarrago (Briva, 1947), fill d'exiliats catalans a França, va anar a veure una adaptació teatral al francès de *La plaça del Diamant* d'una tal Mercè Rodoreda. Va quedar tan impressionat que va començar a indagar la literatura en la llengua que li havien ensenyat els seus pares i, ara, s'hi dedica quasi exclusivament. Des de l'editorial Tinta Blava tradueix al francès només obres en català. Va començar el 2003 amb *Pedra de tartera*, de Maria Barbal (el tretzé llibre més venut a Alemanya), i amb *A la ciutat en obres*, de Mercè Ibarz. Ha tancat un cicle d'onze títols amb *Incerta glòria*, de Joan Sales, que ha sigut tot un èxit. En tres mesos es va esgotar la primera edició de 1.500 exemplars i el mateix està passant amb la segona. I tot això en un país on només al mes de setembre s'han publicat 700 obres. Tarrago celebra, a més, que no hagen situat els seus volums en els apartats de «Literatura regional» de les llibreries, un apel·latiu negatiu a França. «Els problemes són menys dels que ens pensem, es pot exportar aquesta literatura perquè hi ha qualitat», sosté Tarrago.

LA IMPORTÀNCIA D'EXPORTAR LITERATURA

La qualitat, les bones crítiques i no les vendes és el que preocupa Baltasar Porcel, un dels *top* de la llista —que no és gaire llarga— dels autors contemporanis en català més traduïts. La seua obra s'ha traduït a 11 llengües, entre aquestes el vietnamita i l'hindi. En aquest sentit

Cobertes de *La pell freda* en alemany i de *La plaça del diamant* en alemany i en japonès.

CULTURA CATALANA ÉS MOLT FORTA. PERÒ SEMBLA QUE JA NO ÉS IMPRESCINDIBLE TENIR OBRA EN CASTELLÀ PER A SER TRADUÏT A ALTRES LLENGÜES. ELS ÈXITS INTERNACIONALS D'AUTORS COM SÁNCHEZ PIÑOL O, COM NO, EL REVULSIU DE FRANKFURT ESTAN AJUDANT A EXPORTAR LA NOSTRA LITERATURA ENCARA BASTANT DESCONEGUDA.

pot estar-ne satisfet. Als EUA la seua obra ha sigut lloada en diferents mitjans i se n'ha fet resò el mateix Harold Bloom. A Itàlia ha rebut el premi Bocaccio; a França, el Méditerranée, i a Anglaterra, encara que admet que ha tingut poca repercussió, com a Alemanya, recorda que li van dedicar un article en el suplement *Time Literary*.

A Porcel, l'irrita, en canvi, que hagen disminuït les traduccions al castellà i assenyala com a culpable la crispació propiciada tant pels polítics catalans com pels espanyols. «Les relacions entre Catalunya i Espanya han empitjorat tant que ara només hi ha hostilitat cap a tot el que vingui d'aquí, abans hi havia un projecte comú entre ambdues literatures, hi havia més intercanvi», i afegeix Porcel: «qui té les de perdre som nosaltres, que som els petits».

Jaume Cabré, un altre dels autors més venuts i més traduïts (13 llengües) coincideix amb Porcel però, a diferència d'ell i amb una mica d'ironia, postil·la que l'única solució passa per la independència. És simptomàtic que el seu llibre *L'ombra de l'eunuc* estiga traduït a mitja dotzena de llengües i no al castellà. Cabré, que acaba de veure publicada la seua primera obra en alemany en la prestigiosa editorial Suhrkamp, *Les veus del Parnàs*, comenta que si les literatures búlgara, estoniana o eslovena ja tenen problemes per a ser traduïdes «imaginem-nos la catalana, que té dos Estats en contra». És per això que veu aquesta edició de la Fira de Frankfurt dedicada a la cultura catalana com una oportunitat per a «deixar de

La pell freda,
d'Albert Sánchez Piñol,
s'ha traduït ja
a 30 llengües
(ja ha igualat Mercè
Rodoreda) i és el
primer best seller
català en alemany
de la història

ser transparents» i tenir l'oportunitat de ser traduïts.

Lluís-Anton Baulenas, que ha vist exportades en els darrers anys les seues novel·les a diverses llengües, és més optimista. Celebra que, a diferència d'altres èpoques, no cal tenir obra en castellà per a *saltar* a altres llengües, ja que les editorials de fora tenen suficients canals d'informació per a traduir directament del català. També celebra les ajudes de l'Institut Ramon Llull (IRL) per a traduir obres en català, «un incentiu molt important», puntualitza. Igualment, agraeix l'èxit internacional d'autors com Albert Sánchez Piñol, que ha fet que el món editorial comence a descobrir la literatura catalana. *La pell freda* s'ha traspassat ja a 30 llengües (ja ha igualat Mercè Rodoreda) i és el primer best seller català en alemany de la història. El seu segon llibre, *Pandora al Congo*, li va a l'encalç després que l'editorial Fischer el va publicar el passat juliol amb un gran llançament. Té gràcia que siga precisament ell qui diga que la Fira de Frankfurt amb l'especial a Catalunya «ha comprat una cosa molt vital però molt desconeguda».

Baulenas manté que, per tot plegat, s'estan traduint més obres en llengua catalana que mai, i afegeix que no dependrà

Baltasar Porcel
assenyala la crispació
política com a culpable
de la disminució
de traduccions
al castellà

la publicació en alemany d'un volum amb tots els contes de Quim Monzó que es titularà *Cent contes*. Aquest autor també ocupa els primers llocs del rànquing dels més traduïts (16 llengües). Carme Riera —qui té tota l'obra traduïda a la llengua de Kant— Pere Gimferrer i Isabel-Clara Simó són els altres que també l'encapçalen. Aquesta darrera autora va veure traduïda de cop a nou llengües l'obra amb què el 1993 va guanyar el Premi Sant Jordi, *La salvatge*. Entre aquestes llengües no

figurava l'anglès, un mercat al qual és molt difícil entrar, ja que *s'autoabasteix*. Empar Moliner, en canvi, n'està molt satisfeta perquè ha aconseguit introduir-s'hi i no per mitjà d'una universitat, sinó d'una editorial. Ferran Torrent, precisament, no ha volgut mai que l'editaren departaments de català d'universitats de fora perquè assegura que això és molt limitat. Torrent té gairebé tota la seua obra (15 novel·les) traduïda al castellà, però en canvi, té molt poca obra en altres llengües (en francès, italià i alemany). No li importa perquè assegura que no li agradaria gens ser un best seller europeu, segons explica, «perquè no vull renunciar a la qualitat de vida que tinc ara». Afegeix que el lector català és el que ell cuida, «els altres són propines».

Fira de Frankfurt.

La cultura catalana és la convidada d'honor en l'edició de 2007.

de la Fira de Frankfurt el futur proper de la projecció de la llengua catalana: «hi arribem amb la feina feta», remarca.

FRANKFURT I LES TRADUCCIONS

Les traduccions del català a l'alemany s'han quadruplicat en els últims cinc anys en paral·lel a la designació de la cultura catalana per a la fira alemanya. Segons l'IRL, de les 82 obres que es van traduir l'any passat, 17 van ser traduïdes a la llengua germànica. Màrius Serra pensa que Frankfurt pot haver influït en el fet que l'editorial Einaudi s'haja interessat pel seu assaig *Verbàlia*. En el que és segur que ha influït és en

Joan Francesc Mira encara ha sigut molt menys traduït que Torrent, fins i tot encara no ha eixit *Borja Papa* en italià (es pot trobar en castellà i en romanès). Mira admet que és ell l'únic responsable, «sempre he desatès molt aquests temes, jo em dedique a escriure el llibre i quan és al carrer me'n desentenc completament, no tinc ni agents, i això es paga». Encara que assegura que no creu que el seu viatge a Frankfurt canvie molt les coses, sempre pot aprendre alguna cosa de feres de la traducció com Roser Capdevila i Mercè Company, que han passejat les seues tres bessones per llibres d'arreu del món i ja van per les televisions de més de cent països i en 29 idiomes.

He invertit molts esforços en treballar per a altres.
Ara, amb la UOC, per fi estic invertint en mi.

Marta
Auditora i estudiant
de Direcció i Gestió de les TIC a la UOC

Benvinguts a la universitat personal

Professionals com la Marta han descobert en la UOC la seva gran oportunitat d'accedir a una formació de postgrau personalitzada, flexible i assistida per un professorat altament qualificat. Així és la UOC: la primera universitat *on line*, en què més de 37.000 persones en 45 països hi han confiat. T'animem a formar part de la universitat que t'ajuda a fer possible tot allò que et proposis. Benvinguts a la UOC.

Màsters, postgraus i especialitzacions de:

EMPRESA

- Programa de direcció general
- Màrqueting i comunicació
- Direcció econòmicofinancera
- Logística i operacions
- Recursos humans
- Qualitat i innovació
- Prevenció de riscos laborals
- Instruments i mercats financers
- Gestió de la informació i el coneixement
- Destinacions turístiques (Organització Mundial del Turisme)
- Direcció d'empreses turístiques
- Normativa comptable internacional
- Administració concursal
- Gestió d'impagats
- Gestió sanitària

TECNOLOGIA

- Direcció i gestió de les TIC
- Seguretat informàtica
- *Business intelligence*
- Creació i producció multimèdia
- Solucions *MS.NET*
- *CCNA. Wireless & Networking*
- *Security CISCO*
- *Business Information Warehouse SAP*
- Telemedicina
- Tecnologia i discapacitat
- Enginyeria del programari
- Bioinformàtica
- Disseny i programació de videojocs

DRET. COOPERACIÓ. URBANISME

- Dret d'internet
- Fiscalitat
- Dret comunitari
- Dret internacional
- Administració electrònica
- *International Copyright*
- Enginyeria aplicada a cooperació
- Conflictologia
- Acció humanitària
- Dependència
- Urbanisme i gestió de la ciutat
- Consum i protecció de dades

HUMANITATS. EDUCACIÓ. CULTURA

- Gestió cultural i patrimoni
- Estudis literaris en l'era digital
- Traducció i tecnologies
- Periodisme i edició
- Educació i TIC

MÀSTERS OFICIALS (inici: febrer 2008)

- Educació i TIC (*E-learning*)
- Societat de la informació i el coneixement
- Programari lliure

Inici: novembre 2007

902 372 373

Truca'ns, visita el nostre web o qualsevol de les nostres seus a BARCELONA, SALT, REUS, LLEIDA, SEVILLA, MADRID, VALÈNCIA i la resta de centres de suport i punts d'informació de la UOC.

UOC

Institut Internacional
de Postgrau

www.uoc.edu

LA VIDA CONTINUA

LOURDES TOLEDO

LA LITERATURA DE NAGUIB MAHFUZ IL·LUMINA EN EL CARRERÓ DELS MIRACLES UN MÓN DE MISÈRIA. EN UN CARRER PETIT I OMBRÍVOL, AL COR DE LA CIUTAT DEL CAIRE, CONVIUEN UNS QUANTS VEÏNS IMMEROS EN LA POBRESA I LA RUTINA. SOBRE ELLS PLANA UN NÚVOL DE TRISTOR QUE DE

VEGADES S'ESVAEIX, SI BÉ NOMÉS PER ANUNCIAR UNA CATÀSTROFE. DE TANT EN TANT, ELS ARRIBEN LES ENGRUNES D'UN ÀPAT QUE TOTS VOLEN REPARTIR-SE, LA GUERRA, PERÒ LA SEUA BATALLA ÉS MÉS AVIAT UNA ALTRA: SER FELIÇOS AMB EL POC QUE TENEN O FUGIR-NE.

Quant tot just fa un any de la desaparició de Naguib Mahfuz (el Caire, 1911-2006), Bromera ens apropa una de les seues obres que millor retrata l'Egipte contemporani.

Si bé fins ara l'editorial havia publicat gran part de les novel·les en què l'escriptor recreava l'Egipte faraònic, quedava per reprendre l'altra cara de la seua narrativa: aquella centrada en la història més recent. Aquesta faceta –iniciada per l'autor en els anys cinquanta– ha quedat representada per novel·les com *El lladre i els gossos* (Bromera, 1991) i *El carreró dels miracles*, llibre amb què Bromera ha volgut commemorar el primer aniversari de la mort del fins ara primer i únic escriptor en llengua àrab guardonat amb el Premi Nobel.

Defensor de la llibertat d'expressió, de la convivència entre cultures i del laïcisme, és probablement la intolerància, la contradicció, la pobresa i la resignació amb què viuen gran part dels àrabs –en especial les dones– allò que li va donar peu al seu dia a narrar amb realisme i humor situacions dignes de les millors cròniques possibles.

UNA NOVEL·LA EMBRIAGADORA

És així com van nàixer les històries múltiples i corals d'aquesta novel·la, viscudes tant per individus de classes populars o de la petita burgesia, com per espellifats o rics *macarres* sense escrúpols. Tots ells hi configuren un aparador força embriagador de personatges: el botiguer i la seua rutina; els forners i les seues pallisses conjugals; l'amo del cafè, els seus vicis i la seua dona; el barber i els seus somnis, o la matrimonièria i la seua fillastra, que odia el carreró i anhela fugir-ne. Cadascú manté una relació diferent amb el carreró i ens conta la seua història.

Mahfuz retrata magistralment la vida quotidiana al Caire

En realitat són relats aïllats, però mantenen en tot moment en comú el carreró i les relacions entre el veïnat. Un conjunt de vides marcades per dues dualitats: la resignació o l'ambició, la tradició o la modernitat.

Les contradiccions humanes estan, doncs, ben presents entre uns veïns que viuen dues vides: una darrere de les portes i les finestres, i una altra al carrer i al cafè, en un escenari clarament

delimitat entre l'espai privat i el públic. Dues esferes molt ben perfilades pel narrador, qui fa transcórrer el relat entre la intimitat familiar i allò que transcendeix i arriba al carreró, al bell mig de les anades i vingudes d'un veïnat que s'enveja, però s'ajuda, que es critica, però s'estima.

L'obediència als costums i als homes savis, i un masclisme arrelat en els seus comportaments, fan d'aquesta societat un món on travessar-ne el llinar pot dur conseqüències negatives a qui s'ho proposa. Tant és així que, quan algú intenta millorar de vida i prosperar –siga com siga–, la fortuna li gira la cara i acaba pagant bé amb la dignitat, bé amb la vida mateixa. Tot i així, a pesar de ser tan sòrdida i enganxosa, la misèria del carreró està curulla de vida i les passions hi naixen, creixen i moren, i cada dia presenta una batalla nova, car la vida continua.

És en aquest terreny, on Mahfuz –l'escriptor més important de la literatura àrab contemporània i un dels millors cronistes de l'Egipte modern– ha creat una literatura que s'arrapa a la pell de la realitat més pròxima sense abandonar els valors més universals en tota condició humana. Potser per això, Bromera no ha dubtat mai a publicar –sempre amb la traducció magnífica d'Isaïes Minetto i Josep Franco– gran part de la seua obra, fins al punt que ara per ara és la principal editora de Mahfuz en la nostra llengua.

A pesar de ser
tan sòrdida
i enganxosa, la misèria
del carreró
està curulla de vida
i les passions
hi naixen, creixen
i moren

EL CARRERÓ DELS MIRACLES. NAGUIB MAHFUZ.

BROMERA, 2007.

UN PONT SOBRE EL BÒSFOR

ALÍCIA TOLEDO

L'APOSTA D'EDICIONS BROMERA PER L'OBRA DE L'ESCRITOR TURC ORHAN PAMUK ES VA INICIAR AMB LA PUBLICACIÓ RECENT D'*ISTANBUL, CIUTAT I RECORDS* I ARA CONTINUA AMB *EL CASTELL BLANC*, TÍTOL QUE, EN EL MOMENT DE LA SEUA APARICIÓ, VA MERÉIXER ELS ELOGIS

DE JOHN UPDIKE I EL DESCOBRIMENT INTERNACIONAL DE PAMUK. BROMERA ENLLESTEIX EN AQUESTS MOMENTS LA PUBLICACIÓ DE LA NOVEL·LA *EM DIC VERMELL*, DE LA QUAL ES POT LLEGIR UN EXTRACTE EN AQUEST NÚMERO DE *L'ILLA*.

Orhan Pamuk (Istanbul, 1952) és un dels més destacats autors actuals en llengua turca. La seua obra ha estat traduïda a 34 idiomes i publicada en un centenar de països diferents. Ha rebut nombrosos guardons internacionals, entre aquests, el 2006, el Premi Nobel de Literatura, amb la qual cosa es va convertir en el primer turc a guanyar-lo. Pamuk no ha

La fascinació per Istanbul sempre està present a l'obra de Pamuk.

cessat d'afirmar-se com a conciliador entre Orient i Occident, capaç de denunciar qualsevol forma d'extremisme. No debades, fou processat al seu país amb l'excusa d'unes al·lusions, fetes en una entrevista, a les matances d'armenis i kurds que el turcs van portar endavant el 1915.

Les primeres pàgines d'*El castell blanc* estan redactades per Faruk Darvinoglu, un jove enciclopedista que confessa haver trobat un manuscrit del segle XVII que l'ha deixat perplex. Es tracta d'«El fill adoptiu del fabricant d'edredons», un relat testimonial, enquadrat amb molta cura i de la transcripció del qual resulta una novel·la: la història d'un jove científic italià, capturat pels pirates entre Venècia i Nàpols i venut com a esclau al mercat d'Istanbul, on és comprat, poc després, per un savi turc delerós de conèixer els avenços científics d'Occident.

EL MITE DEL DOBLE

Ambientada en la Turquia del segle XVII, l'obra explica, a partir d'aquest esdeveniment, l'extraordinària història d'aquest dos homes, l'amo i l'esclau, la relació dels quals queda marcada per un

fet que els ompli d'intriga i terror: físicament s'assemblen d'una manera extraordinària, són dobles. Per a mitigar l'avorriment del sultà, ambdós es dediquen a realitzar projectes desbaratats, però ben aviat cauran en desgràcia, i aleshores es dedicaran a investigar-se mútuament. Cadascú s'apropia del passat, els pecats i els secrets de l'altre. Aquest procés d'intercanvi serà tan

exhaustiu que arribarà a confondre les seues personalitats. Més tard, amb una màquina estranya de guerra que representa l'última esperança de victòria dels turcs, amo i esclau mamprenen amb l'exèrcit del sultà una campanya contra els polonesos.

El castell blanc analitza el pols fatídic entre tradició i modernitat i aborda un tema fonamental en l'obra de Pamuk: l'afirmació de la identitat i l'intercanvi entre cultures. I és que aquestes ànimes bessones que han nascut en llocs diferents i que professen religions diferents se senten unides per alguna cosa essencial.

De fet, durant els passejos pel jardí amb el sultà, aquest es pregunta «si calia ser sultà per a entendre que la gent s'assemblava als quatre climes i els set confins del món» —i continua— «el fet que els homes poguessin ocupar el lloc d'altres, no era la millor prova que eren iguals en totes parts?».

Amb la novel·la que li atorgà el reconeixement mundial, Pamuk construeix un pont sobre el Bòsfor, perquè les lletres actuals turques siguin el vincle entre el millor de la tradició islàmica i de la racionalitat progressista d'Occident.

**Al llarg de la trama,
El castell blanc
analitza el pols fatídic
entre tradició i
modernitat i
aborda un tema
fonamental en l'obra
de Pamuk: l'afirmació
de la identitat
i l'intercanvi entre
cultures**

EL CASTELL BLANC. ORHAN PAMUK.

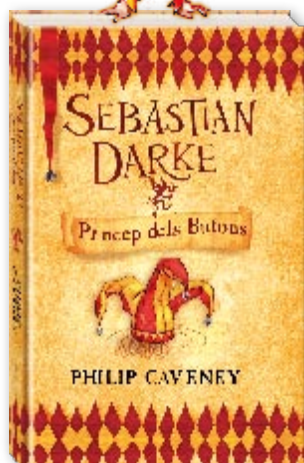
BROMERA, 2007.

UN LLIBRE BUFÓ

COM CAP ALTRE

MARTA ESTRELLES

SEBASTIAN DARKE TRACTA DE SEGUIR, AMB DIFICULTATS, ELS PASSOS DEL GRAN BUFÓ QUE VA SER SON PARE. ARA BÉ, NO POT IMAGINAR QUE LA POCA GRÀCIA DELS SEUS ACUDITS SERÀ INVERSAMENT PROPORCIONAL A LA DE LES SEUES AVENTURES. ÉS AIXÍ COM HA ACONSEGUIT ARRASAR ENTRE ELS LECTORS EN LLENGUA ANGLESA I

ARRIBAR ARA A LA COL·LECCIÓ «ESFERA». ENTRE ELS SECRETS DEL SEU ÈXIT PODRÍEM APUNTAR, A MÉS DEL BON HUMOR QUE RECORRE CADASCUNA DE LES PÀGINES, QUE POSSIBLEMENT ÉS L'HEROI MENYS CONVENCIONAL QUE ENS HEM TROBAT MAI RESCATANT UNA PRINCESA.

Diu en que val més caure en gràcia que ser gracios, però açò no és cap consol per a Sebastian Darke. Per a un bufó professional, no ser capaç de fer riure ningú contant acudits és un problema realment greu. Després de la mort de son pare, aquest jove mig elf i mig humà veu el futur tan negre que decideix partir cap a la rica ciutat de Queladont i guanyar-se el títol de «Príncep dels Bufons». No hi ha dubte que un contador d'acudits sense gràcia no és el protagonista al qual ens tenen acostumats les aventures de capa i espasa, però igual que en *Shrek* o *La princesa promesa*, en *Sebastian Darke*, les lluites a mort, les bruixes malvades i les belles princeses es combinen amb unes dosis d'enginy i de tòpics trencats que fan del relat una delícia per al públic de qualsevol edat. A més a més, aquesta història original i atrevida conté humor i diversió a cabassos!

EL BUFALOP I LA PRINCESA CAPRITXOSA

Ara bé, Sebastian no és l'únic personatge que qualificariem de peculiar. L'acompanya Max, un fidel bufalop que no calla ni sota l'aigua, i pel camí apareix Cornelius, un guerrer mortífer però tan baixet que es dirigeix a Queladont precisament perquè hi ha una unitat de l'exèrcit sense restriccions d'estatura. Tampoc no hi falta la princesa, guapíssima i capritxosa com cal esperar d'una princesa de conte, però també resolutiva i valenta quan les circumstàncies ho requereixen, i, per descomptat, el dolent, un sobirà que juga brut i que té un punt feble molt especial: el fort complex que sent per ser calb.

La crítica li ha dedicat molts elogis. Per exemple, el suplement d'educació de

**Com en *Shrek*,
en *Sebastian Darke*,
les lluites a mort,
les bruixes malvades
i les belles princeses
es combinen amb
unes dosis d'enginy
i de tòpics trencats
que fan del relat una
delícia per al públic
de qualsevol edat**

The Times diu que «és ple d'acudits i bromes, moments estrafolaris de melodrama i estranys punts de violència d'aquella que sembla que mai no fa mal», mentre que *The Gateway* qualifica el llibre de «plaer del principi al final» i explica que «és ple d'humor, amor i aventura». «Una història trepidant i divertida que atraparà els lectors des de la primera pàgina» (*Red Fox Reading Gang*), «Sa, però malvadament enginyós» (*Achuka Reviews*) o «Un llibre divertit i rodó que atraurà els fans de la ficció de fantasia amb sentit de l'humor» (*Editors Review*) són altres dels comentaris que ha suscitat la publicació en anglès. A més, diverses crítiques coincideixen a destacar com a gran notícia per als lectors la segona part que prepara ja

l'autor: *Sebastian Darke, Príncep dels Pirates*, de nou una aventura emmarcada en un gènere clàssic, que de ben segur Philip Caveney tornarà a revolucionar amb el seu sentit de l'humor.

La seua trajectòria professional resulta tan original com la seua manera d'escriure. Potser, haver combinat el disseny gràfic,

el teatre, la publicitat, el rock –ha sigut bateria i cantant– i l'escriptura de llibres per a adults haja influït en el to especial de *Sebastian Darke*, que, sorprenentment, és la seua primera novel·la per a joves.

La nova web que Bromera acaba d'inaugurar per als lectors més joves, www.bromerajove.com, és l'entrada a l'espai especial de *Sebastian Darke, Príncep dels Bufons*. Des d'ací els lectors descobriren alguns secrets dels protagonistes, podran llegir-ne els primers capítols i, fins i tot, ajudar el pobre Sebastian a ampliar el seu repertori d'acudits i a guanyar-se així el títol de Príncep dels Bufons.

SEBASTIAN DARKE, PRÍNCIP DELS BUFONS.

PHILIP CAENEY. BROMERA, 2007.

«LLEGIR EN VALENCIÀ. ELS NOSTRES CLÀSSICS»: UN COMPLEMENT NECESSARI

JOSEP ANTONI FLUIXÀ

EL 17 DE JUNY DE 2007 S'INICIÀ LA SEGONA CAMPANYA ORGANITZADA PER LA FUNDACIÓ BROMERA PER AL FOMENT DE LA LECTURA QUE, COM LA DE L'ANY ANTERIOR, TENIA COM A OBJECTIU PRINCIPAL ACONSEGUIR L'AUGMENT DELS ÍNDEXS LECTORS EN VALENCIÀ I DIFONDRE UN CONEIXEMENT

PÚBLIC MÉS GRAN DELS NOSTRES ESCRITORS. ARA BÉ, NI EN EL PLANTEJAMENT, NI EN L'EXECUCIÓ, LA CAMPANYA VA PRETENDRE EN CAP MOMENT SER-NE UNA REPETICIÓ, UNA SEGONA VERSIÓ DE LA PRIMERA, SINÓ UN COMPLEMENT NECESSARI.

Els personatges de la sèrie Maniàtics protagonitzen els spots televisius.

Si la campanya de 2006 esdevenia una exhibició, amb un caràcter divulgador, de la millor narrativa infantil i d'adults escrita pels escriptors valencians més representatius del panorama actual, la campanya de 2007 naixia amb el compromís indispensable de donar a conèixer els nostres clàssics, eixamplant el seu coneixement fora dels àmbits estrictes del món acadèmic i escolar. Perquè, en això sí que s'assemblaven les dues campanyes, la proposta es dirigia a la societat en general i, per tant, no es tractava de publicar només una col·lecció de llibres, sinó de programar i realitzar una sèrie d'accions per a popularitzar al màxim el nom i l'obra d'alguns dels millors escriptors valencians de totes les èpoques.

I amb aquest objectiu, com és lògic, la Fundació Bromera volgué comptar amb el mateix consens social

i polític ampli amb què es donà suport a la primera campanya, amb la col·laboració d'institucions i organismes com la Generalitat Valenciana, RTVV, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Ministeri de Cultura del Govern d'Espanya i Bancaixa, a més dels diaris *Levante-EMV* i *El Mundo*, i l'adhesió incrementada en relació amb la

campanya anterior de partits polítics, sindicats, universitats, organitzacions empresarials i col·lectius diversos.

UNA SELECCIÓ CLÀSSICA ENTENEDORA PER A TOTS

Però l'èxit, en aquesta ocasió, depenia també de l'encertada tria dels textos, ja que no es tractava d'escrits encarregats amb la intenció de captar l'interès d'un públic lector divers i no especialitzat en la nostra literatura, sinó d'una mostra que, d'una banda, fóra significativa de l'evolució històrica dels gèneres i els autors i, de l'altra, que resultara atractiva i fàcilment entenedora per als lectors actuals. En aquest sentit, s'optà per la confecció d'una col·lecció amb tretze títols, el primer dels quals —*Les velletes de la Penya Roja* d'Enric Valor— es distribuï gratuïta-

No es tractava
de publicar només
una col·lecció de llibres,
sinó de popularitzar
al màxim alguns dels
millors escriptors
valencians de totes les
èpoques

ment el diumenge 17 de juny, amb la compra dels diaris col·laboradors, amb l'objectiu de fer publicitat directa de l'inici de la campanya. La resta dels títols reuneixen una indiscutible selecció d'autors amb noms com els d'Ausiàs March, Joan Roís de Corella, Joanot Martorell, Teodor Llorente, Ernest Martínez Ferrando, Martí Domínguez, Vicent Andrés Estellés, Joan Fuster o Manuel Sanchis Guarner, entre altres.

Cada títol, a més del text seleccionat, s'acompanyava d'una breu introducció molt senzilla en què s'informava de l'autor i es contextualitzava el text seleccionat en l'època o en el conjunt general de l'obra en cas de ser-ne un fragment. I, a més del glossari ja existent en els llibres de la campanya anterior, s'hi afegia un últim apartat en què es proposaven unes quantes lectures d'ampliació per a tots aquells lectors que pogueren quedar amb ganes de saber-ne més, amb comentaris sobre les característiques de cada una de les obres recomanades.

No s'oblidaren tampoc els complements que tant van reforçar l'èxit final de la campanya anterior i, en aquest sentit, durant les setmanes en què es desenvolupà, es publicaren en els dia-

**Els docents poden
usar les fitxes de
la campanya com a
material de suport
i imprimir-les per fer-ne
una lectura col·lectiva
a l'aula**

ris articles relacionats amb els autors i les obres que s'hi oferien cada setmana, entrevistes amb especialistes que les comentaven o amb personatges famosos que les havien llegides i articles diversos sobre suggeriments per a millorar l'hàbit de la lectura en l'àmbit familiar o en el món de les escoles, les biblioteques o les llibreries. A més, també es van elaborar 24 fitxes col·leccionables i de distribució gratuïta amb la compra dels diaris *Levante-EMV* i *El Mundo*, que proposaven un recorregut històric per la literatura dels valencians.

UN RECURS DIDÀCTIC PER A UNS TEXTOS SEMPRE VIUS

Ens trobem, per tant, amb un material elaborat expressament per a

la campanya «Llegir en valencià. Els nostres clàssics» que, com les mateixes obres que per qualitat i per tradició han esdevingut clàssiques, continua ben viu, ja que les fitxes es poden consultar amb facilitat en les pàgines web www.llegirenvalencia.org i www.fundaciobromera.org, i, en conseqüència, poden ser utilitzades com un recurs didàctic a escola.

En aquest sentit, els docents i els professionals relacionats amb el món educatiu poden usar les fitxes, tal com ja van fer amb les de la primera campanya –també disponibles encara en les web citades–, com a material de suport, i imprimir-les per fer-ne una lectura col·lectiva a l'aula. Evidentment, la imaginació i l'entusiasme del professorat hi afegirà la resta, perquè després de la lectura de les fitxes es poden proposar tasques d'ampliació de continguts, investigacions sobre determinats autors o períodes i, fins i tot, la lectura, sempre desitjable, d'algun text o alguna obra clàssica dels autors treballats, no sempre accessibles per desgràcia per manca d'edicions actualitzades: un motiu més per a valorar l'oportunitat i la necessitat de la campanya «Llegir en valencià. Els nostres clàssics».

15 al 17 d'octubre

TEATRE ESCOLAR

A TEMPO!

XIRRIQU TEJILA

23 i 24 d'octubre

TEATRE ESCOLAR

**LA FABULOSA
CIÈNCIA
DEL DR.
GRAU I LES
BESSONES
GRIMM**

GUANA-ACCÉS TEATRE

11 al 21 de desembre

KESTRELLIBRERIA

**TIRANT
LO BLANC**

PRODUCCIONS DEL MAR-TORNAVEU

3 al 14 de març

TEATRE ESCOLAR

**QUAN
DEIXÀVEM
DE SER
INFANTS**

TORNAVEU

PLAZA DEL ROSARI 3
 CASALVALENTIN
 TEATRE-EL MUSICAL COM
 96 36 42 952

EL LLIBRE, EL MILLOR REGAL

EL LLIBRE POT SER UN PRESENT IMMILLORABLE

Regalar llibres és sempre una bona opció en qualsevol ocasió: aniversaris, Reis, celebracions especials..., però cal ajustar la classe de llibre que regalarem als gustos de la persona que volem obsequiar i presentar-lo de forma convenient per tal de trencar el tòpic del llibre com a recurs d'última hora, regal fàcil i sovint avorrit que prompte serà oblidat en una prestatgeria. Una bona tria convertirà el llibre en un regal magnífic i apreciat mentre que una compra precipitada ens assegura el fracàs. **Ni la publicitat editorial ni les llistes de llibres més venuts són guies infal·libles a l'hora d'escollir quin llibre regalar; hem de tindre molt en compte les preferències del destinatari.**

UN LLIBRE PER A CADA PERSONA

El llibre que regalarem no és per a nosaltres, de manera que ens hem de centrar en les preferències del destinatari encara que no coincideixen amb les nostres. Un llibre de regal per a un xiquet, per exemple, no pot ser un dels que té com a lectura obligatòria a l'escola –ja no el percebria com a regal!–, i si la nostra neboda passa moltes hores connectada a Internet podria ser més adequat regalar-li algun llibre que tracte sobre qualsevol aspecte de la xarxa que no una novel·la, per molt d'interés que tinguem a fer-la llegir literatura. **El llibre, com qualsevol altre regal, ha de ser rebut com un present agradable, mai com un deure o una obligació.**

UN LLIBRE I ALGUNA COSA MÉS

Quan regalem un llibre estem obrint les portes a un món nou i ple de possibilitats, però potser convé aportar alguna cosa més per a facilitar l'accés als llibres a aquells que són reticents a la lectura. El llibre pot «acompanyar» discretament un altre obsequi: uns prismàtics i una guia de la natura per als aficionats a les excursions, un llibre sobre ciclisme acompanyant la bicicleta, un compendi de receptes amb la liquadora, o un manual d'horticultura amb la planta que regalem a la mare pel seu aniversari, són exemples clars de com el llibre pot ser un «afegit» discret que, sens dubte, atraurà l'atenció de l'obsequiat.

UN REGAL PERSONAL

Pocs regals poden ser personalitzats de forma tan clara com un llibre. En moments especials, **si triem un llibre adequat i el personalitzem amb una dedicatòria sincera, obtindrem un present immillorable.** També podem encarregar un ex-libris, un segell únic que indica el propietari del llibre i

que li recordarà el nostre present cada vegada que l'utilitze. El contingut del llibre pot convertir-se en un missatge quasi privat per a aquells amb qui tenim una relació especial: regalar un llibre amb poemes o històries d'amor, o una guia sobre aquella ciutat que li agrada tant i que sempre ha volgut visitar amb nosaltres són formes eficaces d'establir amb la parella un nexe de complicitat. Naturalment, no cal esperar una data fixada per fer un regal així, precisament els regals inesperats són els que més força tenen.

PRECAUCIÓ AMB ELS LLIBRES BONICS!

Hi ha molts llibres amb format «de luxe», amb enquadernacions dures i magnífiques il·lustracions, pensats expressament per a regalar. Són més cars i la presentació és sovint més important que el contingut. A l'hora de comprar-los caldrà dedicar un poc de temps a mirar-los bé, a repassar-ne els textos i els peus de foto. Si no volem que acabe de decoració en una prestatgeria, hem de procurar que, a més de bonic, siga interessant per a la persona que el rebrà. L'aspecte ha de ser només l'excusa per a despertar l'interés pel contingut. Un llibre car no és sempre el regal més adequat; **és molt més eficaç dedicar el temps necessari a revisar els gustos i els interessos de la persona que obsequiarem que no fer una despesa gran i poc meditada.**

ESPAI ELABORAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org

Babalà es renta les dents

Benjamí Ramon / Tomàs Ferrer

Col. «Babalà», 6

24 pàg. Bromera, 2007

Els espectres de la nit

K. M. Peyton

Col. «El Micalet de Por», 3

96 pàg. Bromera, 2007

Fúria

Patxi Zubizarreta / Elena Odriozola

Col. «El Micalet Galàctic», 126

64 pàg. Bromera, 2007

El foment de la lectura entre els més menuts sempre és una iniciativa lloable, i aquest és l'objectiu comú que s'han proposat aconseguir Edicions Bromera i Televisió Valenciana amb la col·lecció «Babalà». Aquesta sèrie acostuma els xiquets i les xiquetes a la lectura amb contes divertits i originals, pròxims a l'estètica del còmic i protagonitzats pel televisiu gos Babalà. A més, cada llibre introdueix un tema transversal per tal d'ensenyar als joves lectors bons hàbits mentre es diverteixen.

Babalà es renta les dents mostra la necessitat de mantenir una correcta higiene bucal per mitjà de les aventures del popular gos i un pirata amb unes idees molt curioses sobre la cura de les dents. El conte, que divertirà els lectors amb les idees del pirata, no només explica com cal rentar-se les dents, sinó també per què és necessari fer-ho sovint. Els colorits dibuixos de Tomàs Ferrer omplirien totes les pàgines i estan plens de detalls enginyosos.

MARIA VILLALBA

Nicky és el xiquet protagonista d'aquesta novel·la que ens transporta al bell mig d'un bosc espès i tenebrós de la costa escocesa. Amb l'ajuda d'un bon amic, s'enfronta als esperits d'una antiga història de venjança familiar. Uns cavalls màgics, fastuosos i fidels acompanyen els xiquets per descobrir que els misteris no sempre tenen explicació.

La lectura, mentre ens endinsa en la trama, retrata el món dels cavalls i dels paisatges d'Escòcia. Aquests ingredients, adobats amb les meravelloses descripcions de K. M. Peyton, omplirien de tenebres l'espai de la lectura i de tensió les extremitats dels lectors. Així mateix, les il·lustracions de David Wyatt estan perfectament falcades en el text i ajuden a crear aquest ambient.

Aquest llibre és una bona oportunitat per a animar a llegir a infants que a l'edat de 10 anys estan descobrint el gust per la lectura, convidant-los a gaudir en silenci l'univers de la màgia i dels enigmes.

ALMUDENA FRANCÉS

En *Fúria* es plasma una problemàtica comuna hui en dia entre els infants: la preponderància del món audiovisual. I és que la vida del protagonista, Carles, gira al voltant d'un únic element: la televisió. Sembla que ni família, ni escola, ni amics no poden competir amb aquest aparell. Els esforços dels pares per desviar l'atenció del xiquet de la seua gran amiga audiovisual resulten inútils, fins que un dia, gràcies a una situació fortuïta, les coses comencen a canviar.

Quan son pare, que és genet, arriba de participar en el Grand National, Carles viu una gran sorpresa que li permet descobrir tot el món que hi ha fora de la xicoteta pantalla i que, fins ara, havia estat perdent-se.

Les il·lustracions d'Elena Odriozola (guanyadora del Premi Nacional d'Il·lustració 2006) creen una atmosfera perfecta per a la comprensió de la història. El llenguatge utilitzat en el relat és l'ingredient final que garanteix als primers lectors la diversió i l'aprenentatge.

AMPARO GARCIA

L'escriptor BENJAMÍ RAMON i l'il·lustrador TOMÀS FERRER donen vida literària a Babalà, protagonista dels programes infantils de Televisió Valenciana, que passa a les dues dimensions del paper sense perdre gens de simpatia i de bon humor.

K. M. PEYTON (Birmingham, 1929) ha escrit tant literatura juvenil com per a adults. Ha rebut diversos premis, la prestigiosa Carnegie Medal i el Guardian Award entre altres. En el món anglosaxó, va tenir molt d'èxit amb la sèrie d'aventures Flambards.

PATXI ZUBIZARRETA (Ordizia, Guipúscoa, 1964) és autor de nombroses obres i ha rebut premis com el Lizardi o el CCEI. En Bromera ha publicat uns altres títols per a primers lectors: *Al parc*, *Una estàtua i dos artistes* i *Arròs i tinta*.

Les històries estranyes

Francesc Gisbert / Jesús Huguet

Col. «Micalet Teatre», 130

128 pàg. Bromera, 2007

Si en *Misteris S.L.* Alícia i la tia Sofia creaven un equip que res havia d'envejar als millors detectius de les sagues infantils dedicades a resoldre tot tipus d'intrigues, en aquest segon lliurament, l'equip està plenament consolidat. És per això que ja és capaç d'esbrinar fets causats per passats obscurs i enfrontar-se amb situacions d'injustícia i personatges de por.

En total, se'ns plantegen sis casos, per a lectors a partir de 12 anys, que caldrà resoldre tot i que estan plens de calaveres, fantasmes, amics invisibles, vampirs gallecs, quadres misteriosos o somnis esgarriuosos.

Uns elements que ens recorden llibres o pel·lícules que ens han fet passar bones hores de por. Ara recreats per la ploma de Gisbert, situats a les contrades de l'Alcoià, adobats amb petites dosis d'humor i mirats des dels ulls d'una petita protagonista tafañera i valenta, retornen amb un aire nou i es transformen en una lectura fresca i recomanable.

GEMMA LLUCH

FRANCESC GISBERT (Alcoi, 1976), tot i la seua joventut, és un autor prolífic que ha conreat la narrativa infantil, juvenil i d'adults. En Bromera ha publicat *Misteris S.L.*, *El secret de l'alquimista* i *Els lluitadors*.

La poesia catalana del segle xx

Ferran Carbó

Col. «Essencial», 8

143 pàg. Bromera-IIFV, 2007

La poesia catalana del segle xx és un estudi sobre l'evolució del gènere líric arreu de l'àmbit lingüístic català. Ferran Carbó, tenint en compte que el franquisme va escapar el procés de normalització que la nostra lírica havia assolit al començament del segle, divideix l'estudi en tres períodes: el de la modernització, fins a l'any 1939; el de la recuperació, fins a la primera dels anys setanta, i el de les últimes tres dècades, en què es recupera el nivell d'abans de la dictadura franquista. Carbó classifica i enumera els moviments i les tendències, i analitza les obres i els autors catalans, valencians i balears més destacats, els quals han situat la nostra lírica a un nivell perfectament homologable al de la producció poètica europea coetània. Un manual imprescindible sobre la lírica catalana del segle xx que el lector pot completar amb un altre de Vicent Simbor publicat anteriorment també en «Essencial»: *La narrativa catalana del segle xx*.

JULI CAPILLA

FERRAN CARBÓ és catedràtic de la Universitat de València i especialista en poesia catalana contemporània, i ha publicat un bon nombre de manuals, antologies, estudis i articles sobre la producció lírica dels nostres autors del segle xx.

La nit que Wendy va aprendre a volar

Andreu Martín

Col. «Espurna», 80

XI Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil

168 pàg. Bromera, 2007

Dos mossos d'esquadra viuen uns moments de crisi sentimental quan la tediosa guàrdia que realitzen es veu estroncada per un seixanta, el codi que alerta d'un assassinat. Diferents indicis els fan sospitar que hi ha gat amagat: un tret efectuat des de dins del domicili del mort, una joia, *Lull de Déu*, desapareguda però sense denúncia i una singular secta, els *Illuminati*, que volen recuperar el poder perdut. Si hi afegim la Mon, una nena esmunyedissa i que sembla ser la clau per a solucionar l'entrellat; uns delinqüents comuns més maldestres que un pare explicant d'on vénen els nens als seus fills, i un majordom oriental empujant un sabre de samurai, el resultat és una de les obres més trepidants i ben construïdes d'Andreu Martín. Una novel·la policíaca que veu néixer una nova heroïna, la Wendy Aguilar, de la qual esperem poder gaudir més encara en properes entregues.

JOAN PORTELL RIFÀ

ANDREU MARTÍN (Barcelona, 1949), famós juntament amb Jaume Ribera perquè són els pares de l'entranyable Flanagan i del llorejat *No demanis llobarro fora de temporada*, ens presenta una nova heroïna: la Wendy Aguilar, del cos de Mossos d'Esquadra.

Combustió

Roberto García

Col. «Bromera Teatre», 40

I Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca

104 pàg. Bromera, 2007

El signe de Saturn

Albert Forment

Col. «L'Eclèctica», 137

XII Premi Enric Valor de Novel·la
327 pàg. Bromera, 2007

Quina política lingüística?

Toni Mollà

Col. «Graella», 18

200 pàg. Bromera, 2007

Combustió és la crònica social d'una neurosi col·lectiva. Mireia tracta de fer front a l'alienació i el caos amb què conviu: el seu marit, en crisi professional i personal, i la seua filla, una bomba de sexualitat fora de control. A més a més, pul·lulen al seu voltant un obsessionat amb l'aire condicionat, un insatisfet que imagina relacions amb dones meravelloses i un vell professor que desitja irrefrenablement la seua alumna. Mireia reflexiona sobre el món que la rodeja i sobre com les persones reaccionen davant les adversitats; ella filosofa sobre la vida, l'amor, les relacions personals i, fins i tot, sobre el futur de la humanitat, el pensament i el comportament de les persones. Totes aquestes obsessions, confusions, culpabilitats i sentiments contradictoris són magistralment ordenats i presentats per Roberto García. El seu àcid sentit de l'humor serà, de segur, garantia d'èxit de l'obra i qui sap si Mireia ens farà mirar de cara la nostra pròpia realitat.

AMPARO GASENT

El jove Juan Manuel Calasso, bidell de professió i apassionat de l'art, rep l'oferta de programar al Museu Reina Sofia una exposició retrospectiva sobre el pintor comunista Leonard Torres, de l'obra del qual ell és un expert. Abans, però, perquè l'exposició puga veure la llum, haurà d'aclarir si, com se sospita, l'artista va participar en l'assassinat de Trotski. És per això que Calasso inicia un viatge que el portarà de Mèxic a Berlín, ciutats que van acollir l'exili forçat de Torres, i que provocarà un profund canvi personal –del qual ell no serà conscient fins que no siga massa tard– que el conduirà al mateix final dramàtic que hagué de patir el pintor: el desencant davant la misèria de la realitat.

Un jove extremadament innocent sotmés a la maliciosa manipulació del seu cap en una història en la qual realitat i ficció es barregen i en la qual passat i present es fonen per mostrar-nos la futilitat de tantes manifestacions de l'art contemporani d'avantguarda.

CAROL BORRÀS

Alguns articles d'aquest recull tenen un caràcter divulgador i uns altres són més acadèmics, però en tots hi ha una anàlisi assenyada de la substitució lingüística i del procés de normalització atenent els canvis socials dels darrers anys. L'eix comú és la reivindicació d'una llengua funcional. És per això que, segons Mollà, cal una intervenció pública que corregisca les desigualtats creades pel mercat. Així, *Quina política lingüística?* incideix en el mètode de les diferents administracions valencianes, el qual constitueix una estratègia marginadora del valencià perquè perpetua els guetos i les ajudes assistencials i no deixa de banda la retòrica de l'etern enemic exterior. De fet, la hibridació, els prejudicis, la manca d'un estàndard i fins i tot el nom de la llengua són les conseqüències de la situació de la nostra comunitat lingüística, profundament marcada per la creació de l'estat-nació i una constitució, la del 78, que sanciona la desigualtat entre parlants.

JOSEP SORNOSA

ROBERTO GARCÍA (València, 1968) és un dramaturg amb una carrera fecunda i meteòrica. Ha sigut guionista de programes de televisió com *AUTOinDEFINITS*, i en Bromera ha publicat, amb Carles Alberola, *Besos*, *Spot* i *Joan, el Cendrós*.

ALBERT FORMENT (Sagunt, 1961) és doctor en història de l'art i autor de *Josep Renau: història d'un fotomuntador* i *Josep Renau: catàleg raonat*. És la figura d'aquest pintor, del qual se celebra el centenari enguany, la que inspira *El signe de Saturn*.

TONI MOLLÀ (Meliana, 1957), periodista i escriptor, destaca per estudis sociolingüístics i de la societat de la informació com *La utopia necessària*, *Manual de sociolingüística* o *Llengües globals, llengües locals*, publicats en Bromera.

EXPLICAR-SE EL MÓN EN VERS

ESPERANÇA CAMPS

Maite Insa s'ha decidit a travessar l'avenc, a vegades inexpugnable, que separa els creadors dels teòrics, amb l'aval del Premi de Poesia Ciutat de València. Després de fer divulgació i crítica literària, publica *El poema és sobrer*, recull intencionadament dur i rocós, amb vocació d'unitat. Maite Insa es fa poeta amb una reflexió sobre la poesia, sobre la necessitat d'escriure, sobre la utilitat dels poemes ara, en el segle XXI de les presses i les corregudes, quan, pràcticament, no hi ha temps per a esperar que el llevat fermenti i ens regale un bon pa fibrós. Pensa i pesa el valor de la lletra impresa, el valor de l'art en una època de plena decadència moral. La veu de la dona és en pràcticament tots els versos, encara que només siga per a justificar la

seua irrupció en un món, el de la poesia, dominat, com tants altres encara, pels homes. I es pregunta i s'interroga sobre la necessitat d'escriure, sobre la necessitat d'expressar-se, de deixar-se veure, de fer-se sentir, de mostrar-se fecunda. I a mesura que els versos són fets i s'encadenen i rimen, l'autora contempla l'obra, i encara demana disculpes, i s'emmiralla en els mestres, i torna a demanar disculpes fins que el lector decideix que el poema no és sobrer. Mai.

Elies Barberà comparteix generació amb Maite Insa, i també la preocupació per explicar-se el món on viu. Per no quedar-se als marges. Contempla la modernitat i intenta explicar-se-la, i explicar-nos-la. Això fan els poemes, pense. *Zoo*, Premi Ibn Jafadja Ciutat d'Alzira,

és un mostrari de les diverses maneres amb què un poeta es pot expressar. Formalment està molt ben treballat, amb una aposta pels colors estridents i per la barreja d'estils, de mètriques, de temes i de formats. En tots els casos s'aprecia una dosi important de rebel·lia, quan no desdeny, per una realitat que és lletja. Aquesta varietat formal està sempre al servei del missatge. En *Zoo* hi ha poemes confeïts a partir de versos lliures, hi ha tankes, que són flaixos de lucidesa, hi ha textos breus amb frases curtes, quasi esquerpes, sense verbs. Aquests, recollits sota l'epígraf *Els ulls del mussol*, esdevenen una fotografia en moviment, potser un retaule deformat, de certes ciutats, de certs estils de vida contemporanis que fan que el poeta hi pose el focus. I en aquest punt és quan el lector, sense adonar-se'n, ja forma part de la fauna que camina per la metròpoli, al ritme animalenc que li marquen els poemes de *Zoo*.

EL POEMA ÉS SOBRER. MAITE INSA. BROMERA, 2007.

ZOO. ELIES BARBERÀ. BROMERA, 2007.

BORMAC

BORMAC S.L. ARTES GRAFICAS
 Pol. Industrial El Plà • Carrer de la Trama, 5 • Apds. 127
 Telf.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23
 correo@graficasbormac.net • diseño@graficasbormac.net
 www.graficasbormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

NOVETATS EN INTERNET

LA REVISTA L'ILLA RENOVAVA EL SEU ESPAI WEB I ELS MÉS JOVES ESTRENEN PORTAL AMB WWW.BROMERAJOVE.COM

Reprenem l'activitat amb dues novetats pel que fa als espais web d'Edicions Bromera. D'una banda, la revista de lletres *L'illa* presenta nova imatge amb un disseny que facilita la navegació, ja que és més dinàmic. D'aquesta manera, el portal millora l'accés a cadascuna de les seccions, alhora que ofereix la possibilitat de consultar en format PDF i també en versió HTML tots els articles d'aquesta revista d'actualitat literària que edita Bromera.

D'altra banda, l'editorial acaba d'entrenar www.bromerajove.com, un espai creat exclusivament per als més joves. En aquesta web es podran informar puntualment de totes les novetats sobre literatura juvenil i, a més, tindran l'oportunitat de llegir en primícia els primers capítols de les novel·les que estan a punt d'arribar a les llibreries. Així mateix, amb la subscripció gratuïta al club Bromera Jove, podran estar al dia dels concursos i les propostes més interessants de Bromera destinats al públic juvenil.

DITES

I SUGGERIMENTS

«Una literatura –en totes les seves formes– és l'esperit d'una llengua. Fondre la llengua i el poble és donar-li un esperit. És la primera obligació d'un escriptor.»

JOSEP PLA

«El clàssic no és clàssic per ser antic, sinó perquè segueix sent "modern", "actual".»

JOAN FUSTER

«Tots els llibres es poden dividir en dues classes: llibres del moment, i llibres de tot moment.»

JOHN RUSKIN

«Les traduccions de les obres literàries, o són fidels i no poden ser sinó captives, o són bones i no poden ser sinó infidels.»

C. DOSSI

NOU CURS DE LA FUNDACIÓ BROMERA

LA FUNDACIÓ ORGANITZA UN CURS PER A FOMENTAR LA LECTURA EN LA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT.

L'ús de les noves tecnologies de la informació en la nostra societat ha provocat canvis molt significatius en la cultura. És per això que la Fundació Bromera proposa un curs per a conèixer, avaluar i afrontar els reptes que determina el nou panorama tecnològic i aplicar-los al foment de la lectura, una eina imprescindible per a millorar la difusió del coneixement. Les sessions tindran lloc entre els mesos d'octubre i desembre, i desenvoluparan tres mòduls que es complementaran amb un taller pràctic cadascun.

Començant per una reflexió prèvia sobre les diverses formes de lectura que existeixen actualment i els canvis que aquesta ha experimentat al llarg del temps, el curs aprofundirà en l'anàlisi del procés de lectura en l'era digital. Així, podrem conèixer i aprofitar els recursos que les noves tecnologies aporten per a fomentar l'hàbit lector, especialment entre els més joves.

Més informació i inscripcions en: www.fundaciobromera.org.

LA LOE ARRIBA A LES AULES

ELS NOUS MATERIALS DIDÀCTICS PER A PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA JA HAN ARRIBAT A LES AULES.

Ja estan a les escoles els nous materials didàctics que Bromera.txt ha elaborat segons les directrius marcades per la LOE. Els mestres de Primària han valorat molt positivament el nou Projecte Aventura per a primer cicle,

que inclou els llibres de Llengua, Llengua, Matemàtiques i Coneixement del medi, i també una gran oferta de material complementari. I com que cal arribar a temps per al curs vinent, l'equip didàctic de l'editorial ja fa els últims retocs als materials per al segon cicle.

Però si l'acollida en Primària ha sigut extraordinàriament positiva, la resposta per part del professorat de Secundària no ho ha sigut menys. Fent-nos ressò de les necessitats que molts ens havien transmés, hem fet

un gran esforç per posar enguany a la seua disposició la línia completa de materials per als quatre cursos de Secundària: el Projecte Ona. I aquest esforç s'ha vist correspost amb la confiança de centenars d'educadors.

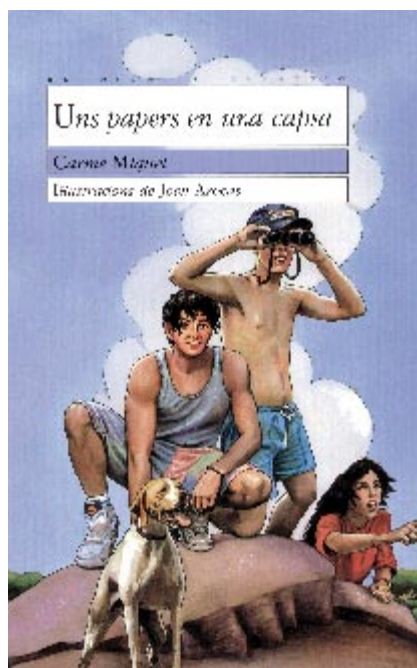
A més, Bromera edita la revista *TXT*, orientada al professorat amb la intenció d'informar i aportar elements de reflexió al món de l'ensenyament. En www.bromera.com/txt trobareu la versió digital del número 6, dedicat a l'educació plurilingüe.

DETECTIUS ADOLESCENTS AL DARRERE D'UN LLEGAT

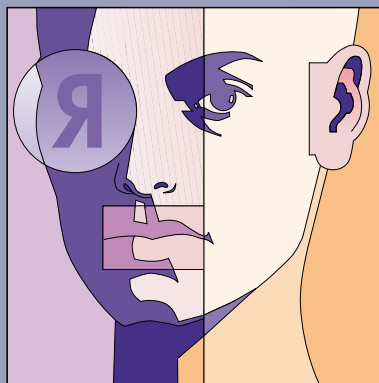
«Allò que queda escrit perdura en el temps». Són paraules de Sara Monroig, la protagonista d'*Uns papers en una capsca*, tot un referent de la literatura juvenil valenciana des que Bromera el va publicar per primera vegada l'any 1994. A hores d'ara ja s'han fet 16 edicions i s'han venut més de 30.000 exemplars d'una història capaç d'atraure l'atenció dels lectors més exigents, els joves.

L'experiència per la qual passen Sara i la seua colla és molt més que una aventura i molt més que l'anècdota d'un grup d'adolescents, que travessen el típic desgavell hormonal i que canalitzen el nervi de l'edat amb una sèrie d'actuacions detectivesques de les quals no són del tot conscients.

I va molt més enllà perquè l'aventura d'aquests joves és l'excusa que Carme Miquel, l'autora del llibre, utilitza per a donar una visió del present i del passat de la comarca de la Marina Alta a través dels paisatges, la gent i el llegat històric.

El retrovisor

AMANDA GASCÓ

Aquest és un llibre de paral·lelismes en el temps, una capsca que ens obri les portes a la comarca de la Marina de fa quatre segles, la dels moriscos que foren expulsats pels cristians i ho perderen tot. És també la història d'una

CARME MIQUEL (La Nucia, 1945), escriptora amb un profund compromís social, destaca en els àmbits de la pedagogia, l'educació i la literatura. El 1970 va encetar una trajectòria rica en obres de literatura infantil i juvenil que van des d'*Uns papers en una capsca* (Bromera, 1994) fins a *L'amenaça de les grues* (Bromera, 2007), passant per altres títols com *A cau d'orella* i *Murmuris i crits*.

La seua és una literatura directa, en la qual la dona sempre ocupa un paper destacat, constant que es repeteix també en novel·les per a adults com el llibre *Aigua en cistella* (Bromera, 2000), que va obtenir el Premi Ciutat d'Alzira de Novel·la l'any 1999.

Marina colonitzada actualment per estrangers poc interessats en la nostra cultura.

El relat arranca amb una casualitat: Josep, germà de la protagonista i gran aficionat a observar-ho tot amb prismàtics, veu com algú llança una revista des d'un tren. El fet es torna a repetir i Sara acaba convençuda que és un senyal d'algú que està en perill.

La colla al complet es posa en marxa per ajudar una jove que sempre va acompanyada per una misteriosa dona anglesa. És aleshores quan s'inicia la investigació en un escenari que va des de pobles com Dénia, Benissa i Calp fins a paisatges com la serra de Bèrnia o la Vall d'Alcalà.

Sara i els seus amics tenen l'opunitat d'observar una forma de vida en perill d'extinció, que està retratada en les figures dels avis de la xica a qui intenten ajudar. Però també palpen la manera de viure d'una comunitat que ocupava les mateixes terres que ara ells xafen i fan seues, els moriscos. I tot per uns simples papers en una capsca que guarden el testimoni d'una nissaga familiar que no va desaparèixer perquè «allò que queda escrit perdura en el temps».

Carme Miquel opta pels diàlegs dels personatges com a eina principal per a desenvolupar la història. Amb això el relat es converteix en un ens viu, ple de veus, de postures definides, d'especulacions i de resolucions d'enigmes que afavoreixen la lectura i omplinen de senzillesa les pàgines de la novel·la.

I si els diàlegs es converteixen en columna vertebral del relat, la dimensió de cada personatge és rica i ben perfilada. Precisament per això l'autora ha représ les vides d'aquests joves deu anys més tard en la novel·la que recentment ha publicat Bromera, *L'amenaça de les grues*. Es tracta d'un títol en què Carme Miquel ha sabut convertir en un excitant relat les seues inquietuds respecte a un tema tan en voga com l'actual especulació urbanística que pateix el territori valencià.

UNS PAPERS EN UNA CAPSCA. CARME MIQUEL.

BROMERA, 1994.

Al pot menut
hi ha la bona
confitura

El setmanari del País Valencià

EL PUNT

Amb la
Cultura

Bancaixa

Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.